

ÁRSSKÝRSLA 2002

ANNUAL REPORT

Efnisyfirlit

Ávarp stjórnarformanns	2
Innheimta	4
Iðgjald	5
Verðbréfaeign	6
Fjárfestingar 2002	6
Lífeyrismál	7
Ársfundur 2002	8
Starfsemi sjóðsins á árinu 2002	9
Stjórn og starfsmenn	10
Séreignarsjóður Framsýnar	11
Innlend skuldabréf	12
Gjaldeyrismarkaður	13
Innlendur hlutabréfamarkaður	13
Erlendir hlutabréfamarkaðir	14
Fjárfestingarstefna	15

Ársreikningur:

Áritun endurskoðenda	19
Skýrsla stjórnar	20
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2002	22
Efnahagsreikningur 31. desember 2002	23
Yfirlit um sjóðstreymi 2002	24
Skýringar	25
Yfirlit um breytingu á hreinni eign Séreignarsjóðs Framsýnar til greiðslu lífeyris 2002	34
Efnahagsreikningur Séreignarsjóðs Framsýnar 31. desember 2002	35
Sjóðstreymi Séreignarsjóðs Framsýnar 2002	36
Skýringar	37
Deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2002	42
Deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2002	43

Annual Report:

Auditors' report	47
Report of the Board of Directors	48
Statement of Changes in Net Assets Available for Benefits 2002 Divided by Pension Plan	50
Balance sheet 31 December 2002 Divided by Pension Plan	51

Mannauðurinn er lífið í styrkum undirstöðum íslensks atvinnulífs og því hefur Lífeyrissjóðurinn Framsýn gert framtíðina og undirbúning æskunnar fyrir atvinnulífið, að myndapema ársskýrslunnar í ár.

Ávarp stjórnarformanns

Lífeyrissjóðurinn Framsýn er einn af yngstu lífeyrissjóðum landsins, því hann hóf starfsemi sína þann 1. janúar 1996. Samt sem áður má um leið halda því fram að hann sé með elstu sjóðum landsins, því við stofnun sameinuðust í honum lífeyrissjóðir sem höfðu starfað allt frá því 1970, þegar fyrstu lífeyrissjóðirnir voru stofnaðir.

Framsýn byggir því á langri hefð og í honum er samankomin mikil reynsla, jafnt hjá stjórnendum og starfsfólki. Staða sjóðsins er því afar traust.

Ávöxtunin

Slæmt ástand á erlendum hlutabréfamarkaði setur svip sinn á ávöxtun íslenskra lífeyrissjóða. Árið 2002 var þannig þriðja árið í röð sem ávöxtun samtryggingarhluta Lífeyrissjóðsins var neikvæð að raungildi. Ávöxtunin var 0,8%, sem þýðir neikvæða raunávöxtun upp á 1,2%. Á síðasta ári var gripið til ýmissa aðgerða til að verja erlendar eignir gegn sveiflum íslensku krónunnar. Þessar aðgerðir skiluðu umtalsverðum árangri.

Aftur á móti var ávöxtun séreignahlutans jákvæð um 9,4%, en það felur í sér um 7,3% raunávöxtun. Skýringanna á mismunandi ávöxtun er einkum að leita í því að erlend hlutabréf eru lægra hlutfall af eignum séreignasjóðanna, auk þess sem öðrum aðferðum er beitt við uppgjör þeirra.

Traust staða Framsýnar

Það er til marks um trausta stöðu Lífeyrissjóðsins Framsýnar, að þó ávöxtun hafi verið neikvæð í þrjú ár af sjö ára starfstíma sjóðsins, hefur ekki komið til þess að skerða hafi þurft

réttindi sjóðfélaga. Samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt, eru heildarskuldbindingar um 2% hærrí en heildareignir. Þetta hlutfall má ekki verða meira en 10%, eða 5% um fimm ára skeið, þá þarf að grípa til skerðingar á réttindum. Síðastliðin fimm ár hefur raunávöxtun verið 3,57%.

Hrein eign samtryggingasjóðsins við lok síðasta árs var 53.407 milljónir og hækkaði um 1.365 milljónir á árinu. Hrein eign séreignasjóða var í árslok 267 milljónir og hækkaði um 171 milljón á árinu.

Iðgjöld og sjóðfélagar

Á árslok áttu alls 136.038 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum, en virkir sjóðfélagar voru 16.716. Alls greiddu 31.168 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu. Þeir greiddu alls 2.902 milljónir í iðgjöld, sem er 1,5% aukning frá árinu áður. Alls greiddu 2.842 atvinnurekendur iðgjöld til sjóðsins á árinu, 14% fleiri en árið áður.

Sjóðfélögum með virka séreignasamninga fjölgaði úr ríflega 900 í um 1.100. Eign sjóðsins óx um 171 milljón, eða um 179%.

Samtryggingarsjóðurinn greiddi samtals 1.951 milljón í lífeyri árið 2002. Það er um 10,7% hækkan milli ára. Alls fengu 8.991 einstaklingur greiddan lífeyri, 4,2% fleiri en á síðasta ári. Þetta skiptist þannig að 6003 einstaklingar fengu greiddan ellilífeyri, 2.139 fengu örorkulífeyri, 1.114 fengu greiddan makalífeyri og 594 einstaklingar fengu greiddan barnalífeyri. Af þessum hópi fengu 859 einstaklingar greidda fleiri en eina tegund lífeyris.

Áður hefur verið minnst á gott gengi og ávöxtun séreignasjóðanna. Það er mikilvægt að draga það fram, því undanfarnar vikur hefur dunið á landsmönnum mikil auglýsingaherferð frá tilteknum fjármálastofnunum um gott gengi sjóða í þeirra

vörslu. Þar hafa t.d. verið sett fram súlurit, sem sýna sjóð með 8,7% nafnávöxtun og látið að því liggja að það sé sá sem best-um árangri skilar. Það þarf hins vegar að hafa í huga að á þessu súluriti er t.d. ekki að finna sjóði Framsýnar. Ef við bætum þeim við og notum sömu reiknireglu, fara þeir upp fyrir sjóði þeirrar fjármálastofnunar sem stendur fyrir auglýsingaherferðinni, með 9,5% og 11,5% nafnávöxun. Það má velta því fyrir sér hve stór hluti af ávöxtun séreignasjóðanna hjá fjármálastofnunum fer í að fjármagna umsýslu og síðan auglýsingar af þessu tagi. Það er a.m.k. víst að hjá Framsýn er því haldið í lágmarki.

Framtíðarverkefni

Ég treysti því að þeir sem koma til með að stjórna Lífeyrisjóðnum Framsýn á komandi árum haldi áfram að velta upp möguleikum á því hvernig fjármunir sjóðfélaganna verði best ávaxtaðir, þannig að þeim verði tryggður sem mestur og bestur réttur til lífeyrisgreiðslna. Í því sambandi má varpa fram þeirri spurningu hvort það verði best gert með því að halda áfram því ferli sem hafið er, þ.e. að stækka einingarnar. Ég er ekki í nokkrum vafa um að sú leið er skynsamleg.

Ég er þeirrar skoðunar, að hið fyrsta þurfi að hefja viðræður milli aðila vinnumarkaðarins annars vegar og ríkisvaldsins hins vegar um skýrari verkaskiptingu milli Lífeyrissjóðanna og almannatryggingakerfisins, vegna lífeyris og örorkubóta. Í því sambandi má t.d. nefna þann möguleika, að makalífeyrir og örorkulífeyrir verði á ábyrgð samfélagsins, þ.e. í gegnum almannatryggingakerfið og Tryggingastofnun.

Enn eitt viðfangsefnið sem við þurfum að fara að huga að í náninni framtíð, er hvernig við ætlum að tryggja fólki lífeyri í takt við ævitekjur. Það verður að segjast eins og er, að þar er staða launafólks á almennum markaði annars vegar og þeirra sem eru á opinberum markaði hins vegar mjög mismunandi.

Lífeyrissjóðir á opinberum markaði hafa baktryggingu sem við höfum ekki. Hjá okkur er ávöxtunin lyklatríði, því við höfum ekki þessa baktryggingu.

Einnig er komið að því, að við þurfum að veða og meta kosti og galla þess að taka upp aldurstengt réttindakerfi í stað þess jafnávinnslukerfis sem við styðjumst við í dag. Margir þættir benda til þess að þetta geti verið sjóðnum nauðsynlegt.

Um leið og ég hætti stjórnarsetu í Lífeyrissjóðnum Framsýn, vil ég þakka öllum þeim sem ég hef fengið að vinna með á vettvangi hans, félögum mínum í stjórn, starfsfólki sjóðsins, sjóðfélögum og atvinnurekendum. Þetta starf hefur verið gefandi fyrir mig og ég á ekki aðra von heitari en að hún hafi skilað einhverjum árangri fyrir sjóðfélagana.

Halldór G. Björnsson,
stjórnarformaður

Innheimta

Innheimta lána.

Öll skuldabréf í eigu sjóðsins eru í bönkum til innheimtu. Samið hefur verið við viðkomandi banka um innheimtukostnað og er þar um verulega lækkun að ræða m.v. gjaldskrá þeirra. Dagvextir reiknast á vanskil frá gjalddaga til greiðsludags og eru skuldabréf sjóðsins send til lögfræðilegrar innheimtu ef vanskil verða 90 dagar. Á þessu tímabili er send út vanskilatilkynning og síðan lokaáðvörun þar sem gefinn er 10 daga frestur og tekið fram að verði hann ekki virtur þá sé skuldabréfið gjaldfallið.

Innheimta iðgjalda.

Standi launagreiðandi ekki skil á iðgjöldum til sjóðsins á réttum tíma eru ítrekunarbref send í samræmi við 9. grein í samþykktum sjóðsins. Í lögum um Ábyrgðarsjóð launa sem sett voru á árinu 1992 er skilyrðum þeim lýst sem lífeyrissjóður þarf að uppfylla til að vangoldin iðgjöld gjaldþrota njóti ábyrgðar sjóðsins. Ábyrgðarsjóðurinn tryggir greiðslu á iðgjöldum til lífeyrissjóða allt að 18 mánuðum fyrir gjaldþrotarárskurð. Í 9. grein samþykktu Lífeyrissjóðsins Framsýnar eru ákvæði þessi tekin upp og sjóðnum gert að uppfylla þau. Yfirlit yfir móttækin iðgjöld eru send sjóðfélögum tvisvar á ári, í

mars og í september, og þurfa sjóðfélagar að gera athugasemdir við yfirlitið, staðfestar með launaseðlum, innan 60 daga frá útsendingardegi þess ef vanhöld sýnast á iðgjaldaskilum. Ef ekki berst yfirlit frá sjóðnum getur það verið merki um að ekki sé staðið í skilum við sjóðinn. Réttindi geta því glatast ef sjóðnum er ekki gert aðvart um ætluð vanskil og er rík ábyrgð lögð á sjóðfélagann þessu samfara. Starfsmenn sjóðsins fylgjast með iðgjaldaskilum, en enginn gerir það betur en sjóðfélaginn sjálfur.

Innheimtuyfirlit.

Á árunum 2000 og 2001 varð mikil aukning á vanskilum hjá sjóðnum. Þetta gekk að hluta til til baka á árinu 2002. Vanskil á lánnum minnkuðu sem skýrist bæði af því að sjóðurinn leysti til sín eignir þar sem áður voru mikil vanskil og einnig var gengið frá skuldum stærstu skuldara. Vanskil á iðgjöldum hafa aftur á móti stóraukist. Síðari hluta ársins 2002 fór innheimta verulega að þyngjast og aukning varð á innheimtu vanskila. Hér að neðan er sýnd staða þessara mála s.l. þrjú ár. Fækkun skuldabréfa í eigu sjóðsins á sér skýringu í raf-rænni skráningu húsbrefa.

allar fjárhæðir eru í þús kr.

Lán	1.1.2003	1.1.2002	1.1.2001
Fjöldi skuldabréfa í eigu sjóðsins	11.858	12.936	14.512
Gjaldf. afb., vextir og verðbætur	147.230	163.146	129.591
Fjöldi lána í innheimtu hjá lögmönnum	122	199	141
Upphæð vanskila í innheimtu með gjaldfellingu	204.102	548.332	307.221

allar fjárhæðir eru í þús kr.

Iðgjöld	1.1.2003	1.1.2002	1.1.2001
Fjöldi iðgjaldagr. í vanskilum hjá lögmönnum	311	236	171
Fjöldi innheimtumála hjá lögmönnum	645	494	250
Iðgjöld í innheimtu hjá lögmönnum í ársbyrjun með áföllnum dráttarvöxtum	350.378	248.387	149.915
Ætluð óinnheimt iðgjöld sjóðsins í ársbyrjun	380.000	340.000	270.000

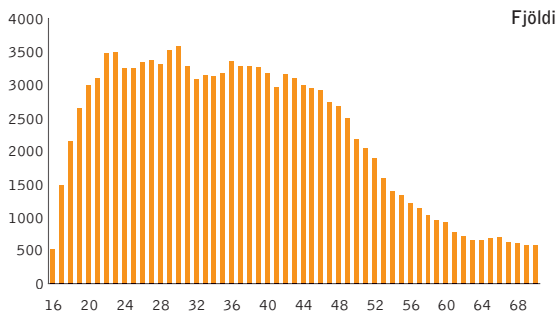

Iðgjald

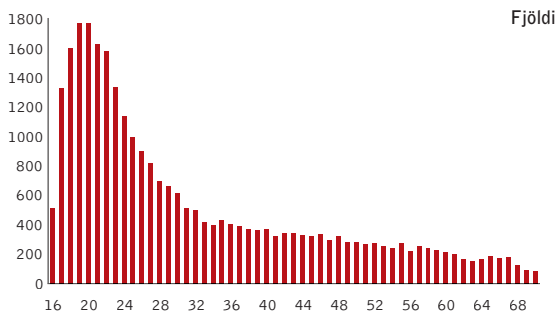
Sjóðfélagar 16 - 70 ára greiða 4% af öllum launum sínum til sjóðsins og atvinnurekendur 6%. Iðgjald sjóðfélaga er umreiknað til stiga og lífeyririnn háður þeim útreikningi. Þannig verða lífeyrisgreiðslur mismunandi eftir því hve hátt iðgjald hefur verið greitt. Eftir því sem iðgjaldið er hærra verða lífeyrisgreiðslurnar hærri. Þegar sjóðfélagi nær 70 ára aldri hætt-

ir hann að greiða iðgjald til sjóðsins, enda aflar hann sér ekki lífeyrisréttinda eftir þann tíma. Iðgjald sjóðfélaga fyrir hvert ár er umreiknað í stig. Ákveðin laun eru notuð til útreiknings á stigum og heita þau grundvallarlaun. Grundvallarlaunin eru ákveðin af stjórn sjóðsins og taka breytingum vísitölu neysluverðs. Grundvallarlaun fyrir árið 2002 eru kr. 751.109.-

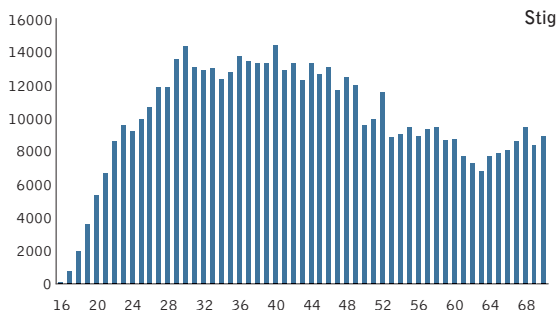
Fjöldi sjóðfélaga

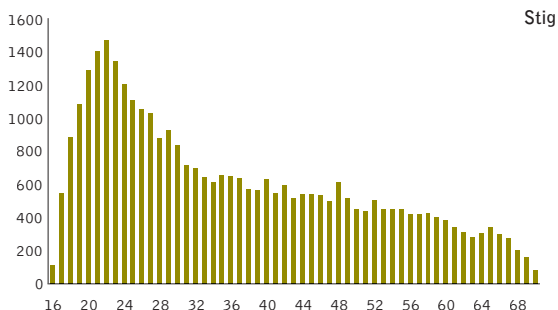
Greiðendur á árinu 2002

Stig sjóðfélaga

Stig greiðenda á árinu 2002

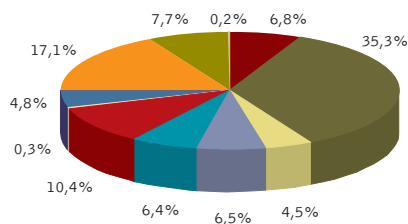

Verðbréfaeign

Skipting verðbréfaeignar sjóðsins í milljónum króna í árslok 2002 má sjá í eftirfarandi töflu og kökuriti hér á síðunni:

Verðbréfaeign 31.12.2002

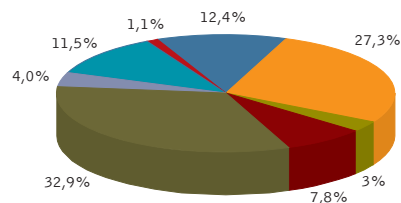

	2002	%	2001	%
Veðskuldabréf sjóðfélaga	3.540,7	6,8	3.065,6	6,0
Skuldabréf með ríkisábyrgð	18.295,4	35,3	16.045,3	31,1
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2.316,6	4,5	2.621,7	5,1
Skuldabréf banka- og fjármálafyrirtækja	3.352,5	6,5	3.849,9	7,5
Fyrirtæki og önnur skuldabréf	3.340,0	6,4	2.050,8	4,0
Veðskuldabréf	5.365,7	10,4	6.095,8	11,8
Skuldabréf í erlendum gjaldmiðlum	179,2	0,3	214,0	0,4
Hlutdeildarskírteini	2.498,9	4,8	2.269,8	4,4
Innlend hlutabréf	8.854,4	17,1	7.170,8	13,9
Erlend hlutabréf	3.965,2	7,7	7.975,5	15,5
Önnur útlán	115,4	0,2	175,7	0,3
Samtals	51.824,0	100,0	51.534,9	100,0

Fjárfestingar 2002

Sundurliðun fjárfestinga sjóðsins á liðnu ári má sjá í eftirfarandi töflu og kökuriti hér á síðunni.

Fjárfestingar 2002

	2002	%	2001	%
Veðskuldabréf sjóðfélaga	817,7	7,8	857,5	9,9
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.470,2	32,9	2.510,2	28,9
Skuldabréf sveitarfélaga	0,0	0,0	0,0	0,0
Skuldabréf banka og fjármálafyrirtækja	423,1	4,0	481,6	5,5
Fyrirtæki og önnur skuldabréf	1.215,3	11,5	591,5	6,8
Veðskuldabréf	117,5	1,1	722,5	8,3
Hlutdeildarskírteini	1.313,7	12,4	340,9	4,0
Hlutabréf í innlendum hlutafélögum	2.885,4	27,3	1.786,2	16,0
Hlutabréf í erlendum hlutafélögum	318,4	3,0	1.387,2	20,6
Samtals	10.561,3	100,0	8.677,6	100,0

Lífeyrismál

Á árinu 2002 námu lífeyrisgreiðslur sjóðsins samtals 1.951,3 milljónum króna. Lífeyrisbyrði sem hlutfall af iðgjöldum var 67,2%. Þetta hlutfall var 60,6% á árinu 2001, 63,2% á árinu 2000.

Hlutfallsleg hækkun lífeyris á árinu 2002 á sér aðallega skýringu í lægri iðgjaldatekjum en talsverður samdráttur varð í iðgjaldagreiðslum síðari hluta ársins.

Lífeyrisgreiðslur sem hlutfall af iðgjöldum frá stofnun sjóðsins.

Ár	Iðgjöld í þús.	Lífeyrisgreiðslur	Hlutfall
1996	1.428,2	1,019,5	71,7%
1997	1.691,8	1,113,8	65,8%
1998	1.935,4	1,195,7	61,8%
1999	2.097,1	1,299,4	61,9%
2000	2.351,1	1,486,2	63,2%
2001	2.859,9	1.762,4	60,6%
2002	2.901,5	1.951,3	67,2%

Fjöldi lífeyrisþega.

Fjöldi lífeyrisþega á árinu 2002 var 9.850 og þar af fengu 859 lífeyrisþegar greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Skipting milli einstakra lífeyristegunda var sem hér segir:

Lífeyristeg.	Fj. árið 2002	Fj. árið 2001	Breyting í %
Ellilífeyrir	6.003	5.774	+ 4,0%
Örorkulífeyrir	2.139	1.997	+ 7,1%
Makalífeyrir	1.114	1.108	+ 0,5%
Barnalífeyrir	594	506	+ 17,4%
Samtals	9.850	9.385	+ 5,0%

Lífeyrisgreiðslur.

Lífeyristegund	Upphæð 2002	% af heild
Ellilífeyrir	1.208.024.341.-	62,3%
Örorkulífeyrir	568.785.364.-	29,3%
Makalífeyrir	125.997.040.-	6,5%
Barnalífeyrir	37.635.022.-	1,9%
Samtals	1.940.441.767.-	100,0%

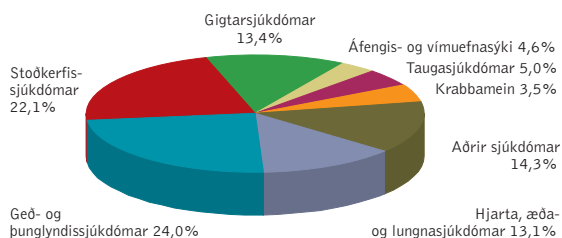
Örorkulífeyrismál

Örorkulífeyrir er stór og afgerandi þáttur í lífeyrisgreiðslum sjóðsins. Örorkulífeyrir sem hlutfall af lífeyrisgreiðslum frá stofnun sjóðsins 1996 hefur verið eftirfarandi:

Upphæðir eru í þús. kr.

Ár	Heildarlífeyrir	Örorkulífeyrir	Hlutfall	Fjöldi
1996	1.019.519	334.873	32,8%	1.601
1997	1.109.710	346.897	31,3%	1.656
1998	1.190.357	361.843	30,4%	1.681
1999	1.293.868	383.507	29,6%	1.763
2000	1.479.348	436.117	29,5%	1.833
2001	1.752.746	523.344	29,9%	1.997
2002	1.940.441	568.784	29,3%	2.139

Skipting örorkulífeyrisþega á árinu 2002 eftir stærstu sjúkdómsflokkum.

Ársfundur 2002

Ársfundur Lífeyrissjóðsins Framsýnar var haldinn á Grand Hótel Reykjavík þriðjudaginn 23. apríl 2002 kl. 17:00.

HELSTU MÁL OG SAMÞYKKTIR ÁRSFUNDARINS:

Inngangur.

Þórarinn V. Þórarinsson stjórnarformaður setti fundinn og bauð fundarmenn velkomna. Halldór Björnsson var kosinn fundarstjóri og Örn Arnþórsson fundarritari.

Skýrsla stjórnar.

Þórarinn V. Þórarinsson flutti skýrslu stjórnar. Í skýrslunni var farið yfir helstu þætti úr rekstri sjóðsins á árinu 2001 sem var sjötta starfsár hans.

Í upphafi skýrslu stjórnar var á það minnt að sjóðurinn hafi eitt megin hlutverk; það er að taka við iðgjöldum sjóðfélaga og ávaxta þau sem best má vera til þess að lífeyrisgreiðslur eftir starfslok verði sem allra mestar. Þetta er eina hlutverk sjóðsins og öll önnur markmið sem menn kunna að vilja líta til verða að falla að þessu megin markmiði.

Lífeyrissjóðirnir eru þegar meðal stærstu hluthafa í þorra stærstu fyrirtækja sem skráð eru á Verðbréfabingi. Þessar aðstæður leiða til þess að ásókn eftir þátttöku sjóðanna í atvinnurekstri af ýmsum toga mun síst fara minnkandi á komandi árum. Sveiflur í innlendu efnahagsumhverfi undirstrika nauðsyn þess að lífeyrissjóðir dreifi áhættu af þróun gengis og tiltölulega einhæfu atvinnulífi með því að hafa hluta eigna sinna bundinn í atvinnustarfsemi í öðrum löndum. Lífeyris-sjóðurinn Framsýn hefur markað sér þá stefnu að erlendar fjárfestingar verði 25-40% af heildareignum sjóðsins. Það dreifir því áhættu að ávaxta fjármuni lífeyrissjóðsins ekki aðeins í einu efnahagskerfi heldur sem flestum. Þannig ætti árangurinn að verða hvað tryggastur til lengri tíma lítið. Það er líka mikilvægt að undirbúa þann tíma þegar sjóðurinn hefur náð fullum þroska og heilu kynslóðirnar hafa tryggt sér full réttindi með greiðslu iðgjalds af öllum launum alla starfsævina. Þá munu lífeyrisgreiðslur nema svo háum fjárhæðum að miklu skiptir að þeir fjármunir verði ekki allir teknir úr innlendu atvinnulífi heldur komi stór hluti þessara greiðslna sem tekjur af erlendum eignum.

Kynning ársreiknings.

Bjarni Brynjólfsson framkvæmdastjóri gerði grein fyrir reikningum sjóðsins fyrir árið 2001. Alls greiddu 31.976 sjóðfélagar hjá 2493 atvinnurekendum iðgjöld til sjóðsins á árinu. Í árslok voru 133.131 einstaklingar með inneign í sjóðnum. Virkir sjóðfélagar voru 16.961. Innborguð iðgjöld á árinu voru kr. 2.908 milljónir, og greiddur lífeyrir 1.763 milljónir. Hrein eign til greiðslu lífeyris nam 52.137 milljónum króna í árslok 2001.

Tryggingafræðileg úttekt.

Bjarni Þórðarson tryggingastærðfræðingur gerði grein fyrir tryggingafræðilegri úttekt á sjóðnum per 31.12.2001.

Skuldbindingar m.v. núgildandi samþykktir sjóðsins að teknu tilliti til framtíðarskuldbindinga eru kr. 103.075 milljónir en eignir með núvirðingu og verðmæti framtíðariðgjalda kr. 105.428 milljónir. Eignir umfram skuldir eru því taldar 2.353 milljónir eða 2,3% af skuldbindingum.

BREYTINGAR Á SAMÞYKKTUM SJÓÐSINS.

Tvær veigamiklar breytingar voru gerðar á samþykktum sjóðsins.

Í fyrsta lagi var samþykkt að með samþykki stjórnar sjóðsins sé hægt í kjarasamningi að semja um hærra iðgjald en hefðbundin 10% af launum inn í samtryggingarvernd sjóðsins. Þetta ákvæði er sett inn vegna samkomulags Starfsgræna-sambands Íslands við Launaneftnd sveitarfélaga um allt að 15,5% greiðslur í lífeyrissjóð.

Í öðru lagi var ákveðið að heimila töku ellilífeyris frá 65 ára aldri. Eftirlaunaaldur hjá sjóðnum er 67 ára aldur en valkvætt er að flýta töku lífeyris til allt að 65 ára aldurs og lækkar þá upphæð lífeyris um 0,65% fyrir hvern mánuð sem töku hans er flýtt. Einnig er hægt að fresta töku ellilífeyris allt til 70 ára aldurs, og lækkar þá upphæð ellilífeyris vegna réttinda sem áunnin voru fram til 67 ára aldurs, um 0,8% fyrir hvern mánuð sem töku hans er frestað.

Starfsemi sjóðsins á árinu 2002

YMIS ATRÍÐI UR REKSTRI SJÓÐSINS

Ný og endurbætt heimasíða.

Ný og endurbætt heimasíða sjóðsins hefur verið opnuð á slóðinni www.framsyn.is. Sjóðurinn opnaði fyrst heimasíðu á miðju ári 1997 og hefur þar verið hægt að sækja allar upplýsingar um Lífeyrissjóðinn og starfsemi hans. Með hinum nýja vef er ætlunin að stunda öfluga og markvissa upplýsingamiðlun til sjóðfélaga og launagreiðenda. Til að svo megi verða þarf vefurinn að vera vandaður, lífandi og gagnvirkur upplýsingabrunnur fyrir þessa aðila.

Innan skamms tíma verður opnað fyrir aðgang sjóðfélaga að stöðu sinni hjá sjóðnum þ.e. Lífeyrisréttindum, iðgjaldaskilum, lánum og lánaréttindum. Launagreiðendur koma einnig til með að geta sótt allar upplýsingar um sín skil og stöðu og opnað verður fyrir rafræn skil til sjóðsins.

Jöklar-Verðbréf hf.

Starfsemi Jökla-Verðbréfa hf. á árinu 2002 gekk vel. Í upphafi árs var farið í að laga til í eignasöfnunum sem komu í vörslu hjá Jöklum. Eignasöfnin voru aðlöguð betur að vísitölum Kauphallarinnar m.a. með sölu einstakra hlutabréfa og kaupum á öðrum. Samkvæmt veltutölum frá Kauphöll Íslands var velta Jökla með hlutabréf meiri en hjá mörgum verðbréfafyrirtækjum, sem eru búin að vera lengur á markaðinum.

Á árinu var tekinn í notkun aðgangur að upplýsingarkerfinu Bloomberg. Í þessu kerfi er hægt að sjá helstu upplýsingar um öll þau verðbréf sem eru skráð út í hinum stóra heimi ásamt íslenskum hlutafélögum. Einnig eru miklar upplýsingar um alla þá verðbréfasjóði sem skráðir eru í kauphöllum um allan heim. Í dag geta Jöklar séð um að finna allar þær upplýsingar sem eigendur þurfa á að halda um einstök hlutafélög og þá verðbréfasjóði sem þeir hafa áhuga á að skoða og fjárfesta í. Í Bloomberg er líka hægt að gera ýmsan samanburð á myndrænu formi sem auðveldar alla framsetningu gagna.

Hagnaður varð á rekstri félagsins á árinu 2002 að fjárhæð 2,1 millj. kr. fyrir skatta og 1,7 eftir skatta samkvæmt rekstrarreikningi. Eigið fé félagsins nam 70,9 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi að meðtöldu hlutafé að fjárhæð 75 millj. kr. Stjórn félagsins leggur til að ekki verði greiddur arður til hluthafa á árinu 2003 vegna rekstrarársins 2002, en

Starfsmenn Jökla-Verðbréfa þeir Guðni Rafn Eiríksson og Jónas Dalberg framkvæmdastjóri rýna í skjáinn. Eru hlutabréfin að fara upp eða niður?

vísad er til ársreikningsins um meðferð hagnaðar ársins og aðrar breytingar á eiginfjárreikningum.

CAD-hlutfall félagsins, sem reiknað er út samkvæmt lögum um verðbréfavíðskipti, var 209,0%. Hlutfall þetta má lægst vera 8%. Eiginfjárlutfall félagsins er 97,3 og er því ljóst að félagið er eignalega mjög sterkt.

Í árslok 2002 er hlutafé félagsins 75 millj. kr. Hluthafar eru tveir og eiga þeir hvor um sig 50% í félaginu. Hluthafarnir eru Lífeyrissjóður Vestmannaeyja og Lífeyrissjóðurinn Framsýn

Samkvæmt rekstraráætlun fyrir árið 2003 er reiknað með að hagnaður verði af starfsemi að fjárhæð kr. 3,6 millj. og 2,9 millj. eftir skatta

Janus Endurhæfing ehf.

Lífeyrissjóðurinn Framsýn endurnýjaði þjónustusamning sinn við Janus Endurhæfingu ehf. á árinu 2002. Samningur þessara aðila sem upphaflega var gerður á árinu 2001 gerir ráð fyrir að þrjár örorkulífeyrisþegar sjóðsins njóti þar endurhæfingar á hverjum tíma. Endurhæfing þessi er lífeyrisþegum sjóðsins að kostnaðarlausu og skerðir á engan hátt lífeyrisgreiðslur þeirra.

Janus Endurhæfing ehf. var stofnuð á árinu 2000 og fram til loka árs 2002 hafa 60 þátttakendur hafið þar endurhæfingu. Árangurinn af starfinu miðað við sama tíma er sá að 15 aðilar voru komnir í vinnu á almennum markaði og 18 voru enn í endurhæfingu.

Stjórn og starfsmenn

STJÓRN

Mynd tekin eftir stjórnarfund 20. mars 2003.

Talið frá vinstri: Helgi Magnússon, Sigurður T. Sigurðsson, Guðmundur Þ Jónsson, Ari Edwald varamaður, Halldór Björnsson formaður, Bjarni Lúðvíksson, Þórunn Sveinbjörnsdóttir og Hjörleifur B. Kvaran. Fjarverandi var Þórarinn V. Þórarinsson

Stjórn sjóðsins er skipuð átta mönnum. Fjórir eru kosnir af launþegum og fjórir af vinnuveitendum. Átta varamenn eru kosnir á sama hátt og til jafnlangs tíma og aðalmenn. Kosning fulltrúa launþega fer fram á ársfundi sjóðsins, en framkvæmdastjórn Samtaka atvinnulífsins kýs fulltrúa vinnuveitenda. Kjörtímabil stjórnarmanna er tvö ár og skal árlega kjósa helming stjórnarmanna og varamanna þeirra. Stjórn sjóðsins sem að hluta var kosin á ársfundi 24. apríl 2001 og að hluta á ársfundi 23. apríl 2002, skipa eftirtaldir menn:

Halldór Björnsson, formaður
Þórarinn V. Þórarinsson, varaformaður
Bjarni Lúðvíksson
Guðmundur Þ Jónsson
Helgi Magnússon
Hjörleifur B. Kvaran
Sigurður T. Sigurðsson
Þórunn Sveinbjörnsdóttir

Á árinu 2002 voru haldnir alls 17 stjórnarfundir. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins samkvæmt ákvæðum samþykktar hans, sem samþykktar hafa verið á ársfundi sjóðsins og hlotið staðfestingu fjármálaráðuneytisins. Meðal þess efnis sem stjórnin fjallar um á fundum sínum er stefnumörkun, breytingar á samþykktum, lánareglur og útlán sjóðsins, skuldabréfa- og hlutabréfakaup, erlendar fjárfestingar og kynningarmál sjóðsins.

SKRIFSTOFA OG STARFSMENN

Starfsmenn sjóðsins eru eftirtaldir:

Talið frá vinstri:

Örn Arnþórsson
Sigurborg Reynisdóttir
Anna Lis Hjaltadóttir
Áslaug Jónsdóttir
Ingileif Kristinsdóttir
Bjarney Sigurðardóttir
Anna Björk Sigurðardóttir
Guðrún K. Sigurðardóttir
Bjarni Brynjólfsson
Halldór Kristinsson
Hjördís Karlsdóttir
Auður Eggertsdóttir (vantar á mynd)
Jónína Benediktsdóttir (vantar á mynd)
Kristín Pétursdóttir (vantar á mynd)

Starfssvið:
skrifstofustjóri
innheimta iðgjalda
innheimta iðgjalda
skráning iðgjalda
bókhald
Séreignarsjóður Framsýnar
sumarstarfsmaður
gjaldkeri/lánamál
framkvæmdastjóri
fjármál/sérverkefni
afgreiðsla/móttaka
lífeyrismál
lánamál
skráning iðgjalda

Skrifstofa Lífeyrissjóðsins Framsýnar er að Sætúni 1, sími 515-4700, fax 515-4701. Afgreiðslutími er frá kl. 8.30 – 16.30. Yfir sumarmánuðina maí - september er afgreiðslutími kl. 8 -16. Hjá sjóðnum starfa nú 13 starfsmenn í fullu starfi.

Séreignarsjóður Framsýnar

Á fjórða starfsári Séreignarsjóðs Framsýnar varð mikill vöxtur og jukust eignir sjóðsins um rúmlega 171 milljón króna á árinu sem er 179% aukning frá fyrra ári.

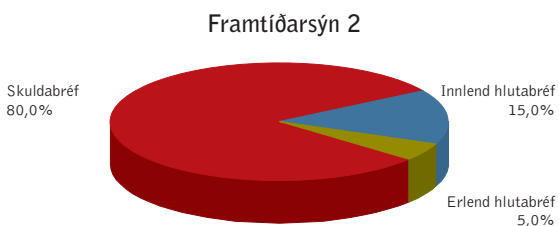
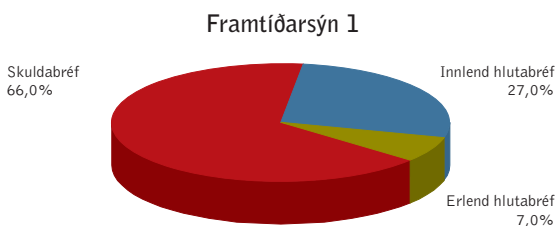
Í ársbyrjun 2002 hækkaði mótframlag launagreiðenda til þeirra sem gert höfðu samning um séreignarsparnað, úr 1% í 2%. Þann 1. júlí tók síðan gildi nýtt ákvæði í kjarasamningum þess eðlis að launagreiðendum bar skylda til að greiða 1% framlag í séreignarsjóð launamanns án framlag af hans hálfu. Þetta ákvæði gildir fyrir alla þá sem ekki hafa tekið þátt í séreignarsparnaði og hafa þar af leiðandi ekki fengið nein séreignarframlög. Við gildistöku þessa ákvæðis varð mikil fjölgun sjóðfélaga í Séreignarsjóði Framsýnar og þúsundir nýrra aðila bættust við. Þessir sjóðfélagar eru þó ekki að fá allt það út úr kjarasamningum sem þeir eiga rétt á þar sem hámarksmótframlag getur numið allt að 2,4% gegn 4% eigin framlagi. Margir hafa þó áttað sig á þessum kjarabótum og gert samning og náð þannig hámarksmótframlögum og samkvæmt gögnum kjararannsóknarnefndar hefur orðið mikil aukning í viðbótarlífeyrissparnaði í öllum starfsstéttum þjóðarinnar.

Yfirlit voru send til sjóðfélaga í byrjun árs og einnig um mitt ár þar sem fram komu sundurliðuð framlög sjóðfélaga og launagreiðenda. Þannig geta sjóðfélagar fylgst með þróun eignar sinnar og yfirfarið greiðslur frá launagreiðanda. Komi til vanskila frá launagreiðanda er lögmönnum lífeyrissjóðsins falið að innheimta séreignarsparnaðinn.

Þrátt fyrir miklar sveiflur í ávöxtun síðastliðin ár hefur Séreignarsjóður Framsýnar skilað jákvæðri ávöxtun í báðum deildum sínum frá stofnun sjóðsins. Meðaltalsraunávöxtun Framtíðarsýnar 1, var 7,3% og nafnávöxtun 9,5% á árinu 2002, en meðaltalsraunávöxtun Framtíðarsýnar 2, var 9,3% og nafnávöxtun 11,5%.

Góð ávöxtun séreignarsjóðsins umfram samtryggingarsjóð skýrist einkum af því að erlend hlutabréf eru lægra hlutfall af eignum séreignarsjóðsins og einnig er uppgjörsaðferð sjóðanna ólík.

Eignir séreignarsjóðsins voru eftirfarandi í árslok 2002:

Innlend skuldabréf

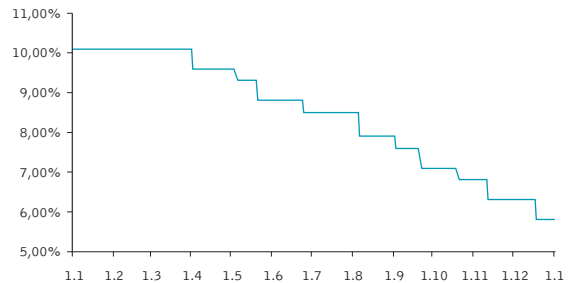
Það einkenndi innlendan skuldabréfamarkað að útgáfa húsbrefta jókst um 13% og var um 35 milljarðar. Við eðlilegar kringumstæður ætti verð húsbrefanna að lækka, ávöxtunarkrafa að hækka og afföll að aukast. Það gagnstæða gerðist hins vegar því ávöxtunarkrafan lækkaði. Annars vegar voru innlendir lífeyrissjóðir duglegir að kaupa húsbref enda drógu þeir flestir úr erlendum fjárfestingum og má segja að peningarnir leituðu í öruggari ávöxtun, innlend skuldabréf. Hins vegar varð vart erlendra fjárfesta sem sýndu húsbrefunum áhuga. Flestir þessara viðskiptavina eru að koma í hávaxtamynt tengda evrunni en evran styrktist umtalsvert gagnvart dollara á árinu. Ávöxtunarkrafa 25 ára húsbrefta lækkaði um 75bp á árinu og afföllin lækkuðu úr 10,0% í 4,6%.

Próun ávöxtunarkörfu IBH 26 2002

Lítið var um aðrar útgáfur á árinu fyrr en undir lok árs þegar ávöxtunarkrafan hafði lækkað talsvert. Það voru aðallega fyrirtæki sem gáfu út skuldabréf og kláruðust útboð þeirra yfirleitt mjög hratt.

Próun stýrivaxta Seðlabanka Íslands 2002

Stýrivextir Seðlabanka voru lækkaðir á árinu en í upphafi árs voru þeir 10,1% en enduðu árið í 5,8%.

Skuldabréfasamsetning sem hlutfall af heildarsafni sjóðsins var eftirfarandi í lok árs:

Flokkur	Hlutfall
Ríkistryggð skuldabréf	35%
Skuldabréf sveitarfélaga	4%
Skuldabréf banka og lánastofnana	7%
Fasteignatryggð skuldabréf	17%
Skuldabréf fyrirtækja	6%
Meðaltími skuldabréfasafnsins var 7,3 ár um áramótin.	

Gjaldeyrismarkaður

Eftir mikla veikingu 2001 styrktist krónan um 13,5% á árinu 2002. Mest styrktist krónan á fyrri hluta ársins eða um 10%. Verulega dró úr verðbólgu strax á upphafsmánuðum ársins og var greinilegt að aðgerðir ASÍ og SA til að draga úr verðbólgu skiluðu góðum árangri á árinu. Hverfandi halli á vöruskiptum og væntingar um stóriðjuframkvæmdir urðu til að styrkja krónuna enn frekar. Verðbólgan mældist 2,0% á árinu 2002 og virðist vera kominn ágætis stöðugleiki á ný.

Mikil breyting varð á gengi dollars gagnvart evru og sveiflaðist frá 0,8910 í upphafi árs í 1,0493 í lok árs eða 17,8% breyting.

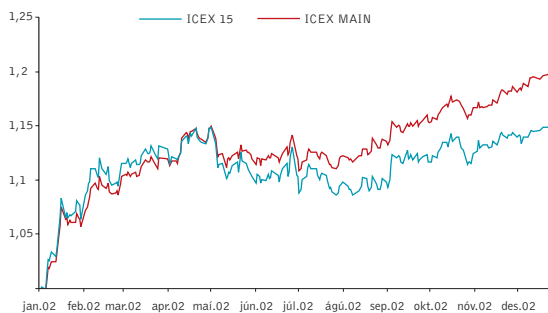
Sjóðurinn var nokkuð virkur á gjaldeyrismarkaði og setti sér ákveðnari stefnu hvað varðar gjaldeyrisvarnir. Varnirnar byggja annars vegar á því að koma erlendu eigninni nær gengisvog íslensku krónunnar, en hins vegar að koma eigninni yfir í íslenskar krónur.

Innlendur hlutabréfamarkaður

Árið var gott á innlendum hlutabréfamarkaði. Mikil velta, góð hækkun, sameiningar og uppkaup.

Veltan á hlutabréfamarkaðinum var sú mesta í sögu hennar og nam um 320 milljörðum króna samanborið við 138 milljónir árinu áður. Vísitala aðallista hækkaði um 21,6% og úrvalsvísitalan um 16,7%. Innan atvinnugreina vísitalna Kauphallarinnar hækkuðu vísitölur lyfjagreinar og samgangna mest eða um 55,6% og 47,5%.

Á meðfylgjandi töflu má sjá þau félög sem hækkuðu og lækkuðu mest á árinu:

Félag	Breyting
Flugleiðir	174,3%
Kögun	83,5%
Skeljungur	73,6%
Nýherji	68,7%
IAV	67,8%
Skýrr	- 11,9%
TM	- 17,7%
ISHUG	- 20,0%
Marel	- 32,7%
Aco-Tæknival	- 34,0%

Erlendir hlutabréfamarkaðir

Tíu verðmætustu eignarhlutar sjóðsins í innlendum hlutafélögum skráðum í Kauphöll Íslands um áramótin.

Félag	Millj.kr.
Íslandsbanki hf	3.052
Pharmaco hf	698
Samherji hf	654
Búnaðarbanki Íslands hf	568
Bakkavör Group hf	567
Hf Eimskípafélag Íslands	387
Össur hf	360
Þróunarfélag Íslands hf	346
Kaupþing banki hf.	308
Afl Fjárfestingarfélag	232

Mikil gróska einkenndi markaðinn. Sameiningar, valdabarátta og yfirtökur voru nokkrar. Orca hópurinn seldi hlut sinn í Íslandsbanka. Kaupþing styrkti stöðu sína í Skeljungi. Gaumur náði verulegum eignarhlut í Flugleiðum. Samherji keypti stóran hlut í Síldarvinnslunni og SR-Mjöli. Burðarás gerði yfirtökutilboð í ÚA, Skagstrending og HB. Pharmaco og Delta sameinuðust. Kaupþing eflir starfsemina á Norðurlöndunum með kaupum og sameiningum. Íslandssími sameinast Halló og Tali. Séð fyrir endann á einkavæðingu Landsbanka og Búnaðarbanka. Hér hefur einungis verið nefndur hluti af því ati sem einkenndi innlendan hlutabréfamarkað. Að lokum má geta þess að Verðbréfaþing Íslands og Verðbréfaskráning sameinuðust á árinu undir nafni Verðbréfaþings. Nafn viðskiptamarkaðarins breyttist við það í Kauphöll Íslands.

Í upphafi árs 2002 eftir tvö slæm ár á hlutabréfamarkaði var ekki von á eins slæmu ári í ár en reyndin varð önnur. Þriðja árið þar sem erlendir hlutabréfamarkaðir lækkuðu varð staðreynd í árslok og reyndist árið það versta af þessum þremur. Heimsvísitala hlutabréfa lækkaði um -21,1%, NASDAQ um -31,5%, Dow Jones um 21,1% og S&P 500 um -23,4%. Ekki var hægt að rekja allt til minnkandi hagvaxtar og lægri hagnaðar fyrirtækjanna. Um mitt árið komu í ljós alvarleg bókhaldssvik, gjaldþrot stórfyrirtækja, aukid atvinnuleysi, ótti við hryðjuverk, ófriður og vaxandi taugatitringur í miðausturlöndum, hækkandi olíuverð og erfiðleikar Þýskalands. Allt þetta gerði það að verkum að árið var það versta og er lækkun erlendu markaðanna að verða sú lengsta í sögu þeirra. Stýrivextir í Bandaríkjunum lækkuðu hratt á árinu og Evrópa fylgdi að einhverju leyti eftir.

Erlend verðbréf sjóðsins voru ýmist ávöxtuð í sérgreindum hlutabréfasöfnum eða í hlutabréfasjóðum verðbréfafyrirtækja. Staða fimm stærstu eftir stærð var eftirfarandi um áramótin:

Fyrirtæki	Fjárhæð í vörslu (millj. kr.)
Morgan Stanley	2.153
Allianz Dresdner	1.402
ACM	906
Vanguard	439
Prudential Bache Securities	368

Fjárfestingarstefna

Einn mikilvægasti þáttur sjóðsins er fjárfestingarstefna hans. Fjármálaeftirlitið setti reglur um innihald fjárfestingarstefnu rétt fyrir áramótin 2001 þar sem m.a. þarf að greina frá forsendum fjárfestingarstefnunnar. Hún er sett upp með hliðsjón af ýmsum þáttum s.s. því að lífeyrisbyrði hans er um 65% sem þýðir að innstreymi er í sjóðinn. Aldurs-samsetning sjóðfélaga skiptir einnig verulegu máli og stíga-tafla sem má sjá framar í skýrslunni. Tryggingafræðileg úttekt sýnir að skuldbindingar eru 2% umfram heildareignir og er það tiltölulega góð stada með tilliti til aðstæðna á verðbréfamörkuðum og í samanburði aðra lífeyrissjóði.

Við höfum notað svigrúm sjóðsins til að auka eign okkar í verðtrygðum skuldabréfum á árinu.

Á ársfundi sjóðsins í apríl s.l. var fjárfestingarstefna sjóðsins kynnt.

Skuldabréf 50 - 70%

- 0 - 2% Innlán í bókum og sparisjóðum
- 25 - 40% Ríkistryggt skuldabréf: Skuldabréf útgefin eða með ábyrgð ríkis. Stuðst er við ríkisskuldabréf ríkja skv. áhættuflokki A sem viðskiptabankar nota við útreikning eiginfjárhlutfalls. Undir þennan flokk falla öll traustustu ríki að mati alþjóðlegra láns-hæfistofnana.
- 2 - 10% Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga: Skuldabréf gefin út af sveitarfélögum. Nokkrar takmarkanir eru settar á fjárfestingar þessa flokks eftir stærð og skuldsetningu sveitarfélaganna.

- 2 - 10% Bankar og aðrar fjármálastofnanir: Skuldabréf gefin út af bönkum, sparisjóðum, lánastofnunum og fjármála fyrirtækjum enda starfi þær samkvæmt sérstökum lögum og séu undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins.
- 2 - 10% Skuldabréf fyrirtækja Skuldabréf útgefin af stærri fyrirtækjum enda séu skuldabréfin skráð í Kauphöll Íslands eða sambærilegum verðbréfamörkuðum samþykktum af Fjármálaeftirlitinu. Takmarkanir skv. þessum lið miðast við stærð og eiginfjárhlutfall fyrirtækjanna og lánstíma skuldabréfanna.
- 15 - 25% Skuldabréf tryggt með veði í fasteignum. Skuldabréf þessi eru bundin þeim takmörkunum að ekki er lánað umfram 65% af fasteignamati viðkomandi fasteignar. Strangari reglur eru settar um atvinnuhúsnæði og enn strangari um fasteignir utan höfuðborgarsvæðisins.
- Aðrar reglur og takmarkanir varðandi fjárfestingar skuldabréfa. Stefnt skal að vali skuldabréfa sem hafa góðan eftirmarkað til að auðvelda stýringu safnsins. Í þeim tilfellum sem keypt eru ómarkaðshæf skuldabréf skal miða við að þau beri hærri ávöxtun en markaðshæf bréf. Óverðtryggt skuldabréf skulu ekki fara yfir 15% af heildarverðmæti verðbréfasafnsins.

Hlutabréf 30–50%

• 5 - 25% Innland hlutabréf:

Megináhersla er lögð á hlutabréf sem skráð eru í Kauphöll Íslands og þau félög sem eru regluleg viðskipti með. Takmarkanir við fjárfestingar í hlutabréfum taka mið af stærð hlutafélaganna, eiginfjárhlutfalli og eignaraðild, svo eitthvað sé nefnt. Kaupum á óskráðum hlutabréfum skal stýrt inn í þau fjárfestingarfélög sem sjóðurinn á hlut í.

• 15–45% Erlend verðbréf:

Skuldabréf og hlutabréf útgefin af erlendum aðilum hvort sem þau eru gefin út í ísl. kr. eða í erl. mynt. Einnig hlutdeildarskírteini erlendra verðbréfasjóða og innlendra verðbréfasjóða ef megin stefna þeirra er að fjárfesta í erlendum verðbréfum. Markmið með fjárfestingu í erlendum verðbréfum er að dreifa áhættu og bæta ávöxtun sjóðsins. Stjórn sjóðsins er heimilt að víkja til skemmri tíma frá ofangreindum vikmörkum einstakra yfirflokka ef markaðsaðstæður kalla á slíkt.

Með hliðsjón af framangreindu er stefnt að því að leggja áherslu á eftirfarandi atriði til þess að ná hámarksávöxtun að teknu tilliti til öryggis og áhættu:

1. Allt að fimmtungur eigna sjóðsins lúti virkri eignastýringu
2. Hlutfall hlutabréfa verði aukið á næstu árum í allt að 45% af verðbréfasafni sjóðsins.

3. Skuldabréfasafn sjóðsins séu með meðalbínditíma 8 ár. Ath. þrængri reglur gilda um skuldabréf fyrirtækja, þannig að meðaltími annarra skuldabréfa þarf almennt að vera lengri en heildarmarkmið sjóðsins.

Við fjárfestingar og eignastýringu á verðbréfasafni sjóðsins verði lagt til grundvallar í meginatriðum að sjóðurinn er langtímafjárfestir.

Fjárfestingarstefna 2003

Á stjórnarfundum sjóðsins þann 21. nóvember 2002 var samþykkt og undirrituð fjárfestingarstefna ársins 2003.

Skuldabréf 50–75%

Innlán í bönkum og sparisjóðum	0–2%
Ríkistryggð skuldabréf	25–40%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2–10%
Bankar og aðrar fjármálastofnanir	2–10%
Skuldabréf fyrirtækja	2–10%
Skuldabréf tryggð með veði í fasteignum	15–25%

Hlutabréf 25–50%

Innlend hlutabréf	5–25%
Erlend verðbréf	10–40%

ÁRSREIKNINGUR
2002

Áritun endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðsins Framsýnar.

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðsins Framsýnar fyrir árið 2002. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar fyrir samtryggingarsjóð og Séreignarsjóð Framsýnar. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum sjóðsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju en samkvæmt henni skal skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiist um að ársreikningurinn sé í meginatriðum annmarkalaus. Endurskoðunin felur í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Lífeyrissjóðsins Framsýnar á árinu 2002, efnahag hans 31. desember 2002, og breytingu á handbæru fé á árinu 2002, í samræmi við lög, samþykktir Lífeyrissjóðsins og góða reikningsskilavenju.

Reykjavík, 13. febrúar 2003.

Deloitte & Touche hf.

Björg Sigurðardóttir
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Árið 2002 var 7. starfsár Lífeyrissjóðsins Framsýnar, og einkenndist enn og aftur af miklum sviptingum á fjármálamörkuðum. Ávöxtun samtryggingarsjóðs Framsýnar var 0,79% en það svarar til neikvæðrar raunávöxtunar um 1,19%. Þrátt fyrir erfitt árferði sl. 3 ár er staða sjóðsins traust en tryggingafræðileg úttekt sýnir að heildareign samtryggingarsjóðs Framsýnar er neikvæð um 2,0% umfram heildarskuldbindingar. Fimm ára raunávöxtun heildarsafns sjóðsins er 3,57%.

Neikvæð raunávöxtun skýrist af lækkaði gengi erlendra hlutabréfa. Heimsvísitala hlutabréfa lækkaði um nær 38,4% í krónum talið. Á hinn bóginn hækkaði vísitala aðallista Kauphallar Íslands um 21,64%. Gengi íslensku krónunnar styrktist um 13,5% og greip sjóðurinn til varna gagnvart erlendum eignum. Þær aðgerðir skiluðu sjóðnum um 510 milljón króna. Verðbólga á árinu fór lækkaði og mældist yfir árið aðeins 2,0%. Skuldabréf skiluðu góðri ávöxtun á árinu enda lækkaði ávöxtunarkrafa 25 ára húsbrefta um 74 punkta.

Alls greiddu 31.168 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu sem er 2,5% færri en á árinu 2001. 2.842 atvinnurekendur greiddu iðgjöld á árinu og fjölgaði þeim um 14,0%. Í árslok voru 136.038 sjóðfélagar sem áttu réttindi í sjóðnum. Innborguð iðgjöld námu kr. 2.902 milljónum sem er 1,5% hækkun milli ára. Virkir sjóðfélagar voru 16.716 og fækkaði þeim um 1,4%.

Mikill vöxtur varð á Séreignarsjóði Framsýnar en sjóðfélögum með samninga fjölgaði úr ríflega 900 í um 1.100. Eign sjóðsins óx um 171 milljón króna, sem er 179% aukning frá fyrra ári. Heildarávöxtun séreignarsjóðanna á árinu var 9,43% eða 7,29% raunávöxtun. Skýringar á betri afkomu séreignarsjóðanna umfram samtryggingarsjóðinn felast í tvennu. Erlend eign séreignar er helmingi lægri og síðan er uppgjörsaðferð skuldabréfa séreignar á markaðskröfu í stað kaupkröfu.

Samtryggingarsjóðurinn greiddi kr. 1.951 milljón í lífeyri á árinu 2002 og er það 10,7% hækkun milli ára. Lífeyrir var greiddur til 8.991 einstaklinga sem er 4,2% fleiri en í fyrra. Fleiri en ein tegund lífeyris var greidd til 859 einstaklinga. Fjöldi lífeyrisþega eftir tegundum lífeyris:

Ellilífeyrir	6.003	sjóðfélagar	fjölgaði um 4,0%
Örorkulífeyrir	2.139	sjóðfélagar	fjölgaði um 7,1%
Makalífeyrir	1.114	einstaklingar	fjölgaði um 0,5%
Barnalífeyrir	594	einstaklingar	fjölgaði um 17,4%

277 ellilífeyrisþegar og 189 makalífeyrisþegar sjóðsins fengu einnig greiddan lífeyri samkvæmt lögum um eftirlaun til aldraðra alls kr. 48,0 milljónir.

Hrein eign samtryggingarsjóðs til greiðslu lífeyris var kr. 53.407 milljónir í árslok 2002, sem er hækkun um 2,6% frá fyrra ári. Hrein eign séreignarsjóðs var kr. 267 milljónir sem er 179% aukning frá fyrra ári.

Starfsmenn sjóðsins voru 13,5 á árinu. Heildarfjárhæð launa starfsmanna og stjórnar og þóknana til annarra í þjónustu sjóðsins nam kr. 75,8 milljónum.

Tryggingafræðileg athugun á fjárhagsstöðu sjóðsins í árslok 2002 var gerð af Bjarna Þórðarsyni tryggingarstærðfræðingi. Skuldbindingar sjóðsins miðað við áunninn rétt eru kr. 55.160 milljónir. Þegar litið er til framtíðarréttar eru skuldbindingar kr. 54.249 milljónir og verðmæti framtíðariðgjalda kr. 47.569 milljónir. Hrein eign samtryggingarsjóðs til greiðslu lífeyris

Í árslok 2002 er kr. 53.407 milljónir og hækkun vegna núvörðingar miðað við 3,5% raunávöxtun kr. 7.267 milljónir og lækkun vegna fjárfestingargjalda kr. 1.067 milljónir. Skuldbindingar umfram eignir eru því kr. 2.233 milljónir eða 2,0% umfram heildareign í árslok 2002.

Sú breyting er gerð á þessu ári að gerðir eru tveir aðskildir reikningar fyrir sjóðinn. Annar fyrir samtryggingarsjóðinn en hinn fyrir séreignarsjóðinn. Þetta er gert þar sem séreignarsjóðurinn hefur stækkað umtalsvert en einnig vegna þess að uppgjörsaðferðir sjóðanna eru mismunandi. Öll verðbréf séreignarsjóðsins eru gerð upp á markaðskröfu þ.e. gengi í lok árs. Samtryggingarsjóðurinn gerir hins vegar einungis verðbréf með breytilegum tekjum upp á markaðskröfu en skuldabréf eru gerð upp á kaupávöxtunarkröfu

Einnig hefur verið gerð sú breyting á uppgjöri sjóðanna að hætt hefur verið að taka tillit til verðbólgu og hefur það í raun engin áhrif á heildarniðurstöðuna. Áfram eru ávöxtunartölur birtar sem raunávöxtun, umfram verðbólgu.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðsins Framsýnar staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2002 með undirritun sinni.

Reykjavík, 13 febrúar 2003

Halldór Björnsson
stjórnarformaður

Stjórn

Þórarinn V. Þórarinsson
varaformaður

Bjarni Lúðvíksson

Guðmundur Þ. Þósson

Helgi Magnússon

Hjörleifur Kvaran

Sigurður T. Sigurðsson

Þórunn Sveinbjörnsdóttir

Framkvæmdastjóri

Bjarni Brynjólfsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2002

Samtryggingarsjóður

	Skýr.	2002	2001
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		1.177.707.885	1.144.777.008
Iðgjöld launagreiðenda		1.766.561.828	1.717.165.512
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(42.729.462)	(2.055.754)
		<u>2.901.540.251</u>	<u>2.859.886.765</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir	3	1.988.485.214	1.806.329.221
Umsjónarnefnd eftirlauna		(48.043.447)	(53.582.395)
Annar beinn kostn. vegna örorku		10.910.449	9.658.216
		<u>1.951.352.216</u>	<u>1.762.405.042</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur frá hlutdeildarfélögum		866.735	(4.783.064)
Tekjur af eignarhlutum	4	(2.223.237.371)	(1.626.837.453)
Tekjur af húseignum og lóðum		0	42.944
Vaxtatekjur og gengismunur	4	2.804.658.875	4.713.251.195
Hagnaður af sölu fjárfestinga		0	32.128.410
Breytingar á niðurfærslu eigna		(40.000.000)	(40.000.000)
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	2	0	(4.104.795.991)
		<u>542.288.239</u>	<u>(1.030.993.960)</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		42.672.889	33.408.249
Vaxtagjöld		(12.193.285)	67.097.640
Önnur fjárfestingargjöld		9.083.293	5.423.624
		<u>39.562.897</u>	<u>105.929.513</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		111.029.658	108.463.038
		<u>111.029.658</u>	<u>108.463.038</u>
Aðrar tekjur	22	23.193.414	21.346.716
Hækkun á hreinni eign fyrir matsbreytingar		1.365.077.133	(126.558.073)
Matsbreytingar		0	4.124.750.852
Hækkun á hreinni eign á árinu		<u>1.365.077.133</u>	<u>3.998.192.779</u>
Hrein eign frá fyrra ári		52.041.765.545	48.043.572.766
Hrein eign til gr. lífeyris í árslok		<u>53.406.842.678</u>	<u>52.041.765.545</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2002

Samtryggingarsjóður

	<u>Skýr.</u>	<u>31.12.2002</u>	<u>31.12.2001</u>
Eignir			
Fjárfestingar			
Húseignir og lóðir	2, 5, 6	217.639.163	219.509.025
Hlutdeildarfélag	7	35.440.084	34.573.349
		<u>253.079.247</u>	<u>254.082.374</u>
Aðrar fjárfestingar			
Verðbréf með breytilegum tekjum	2, 8-11	15.318.467.218	17.416.097.517
Verðbréf með föstum tekjum	2, 12	27.483.799.030	24.781.724.776
Veðlán	2, 13	8.906.397.051	9.161.447.647
Önnur útlán	2	115.414.298	175.728.439
Aðrar fjárfestingar	2	186.761.620	81.771.249
		<u>52.010.839.218</u>	<u>51.616.769.628</u>
Fjárfestingar		<u>52.263.918.465</u>	<u>51.870.852.002</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	18	380.000.000	340.000.000
Aðrar kröfur		43.863.469	39.417.151
Kröfur		<u>423.863.469</u>	<u>379.417.151</u>
Aðrar eignir			
Rekstrarfjárm. og aðrar efnisl. eignir	2, 5	22.947.180	27.690.340
Sjóður og veltiinnlán		560.086.287	155.267.291
Aðrar eignir	20	194.322.369	0
Aðrar eignir		<u>777.355.836</u>	<u>182.957.631</u>
Eignir		<u>53.465.137.770</u>	<u>52.433.226.784</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Skuldir við lánastofnanir		0	266.307.153
Viðskiptareikningur séreignarsjóðs		13.205.038	8.651.521
Aðrar skuldir	2	45.090.053	116.502.564
		<u>58.295.091</u>	<u>391.461.238</u>
Skuldir		<u>58.295.091</u>	<u>391.461.238</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>53.406.842.678</u>	<u>52.041.765.545</u>

Yfirlit um sjóðstreymi 2002

	Skýr.	2002	2001
Inngreiðslur			
Iðgjöld		2.861.540.251	2.789.886.765
Fjárfestingartekjur		2.089.960.881	1.757.080.971
Aðrar tekjur		23.193.414	21.346.716
Afborganir verðbréfa		3.141.416.703	2.680.662.520
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		3.632.815.995	2.053.005.204
Seld verðbréf með föstum tekjum		1.641.402.906	1.171.880.782
Seldar aðrar fjárfestingar		0	22.500.000
Aðrar inngreiðslur		0	87.139.371
Inngreiðslur		<u>13.390.330.150</u>	<u>10.583.502.329</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		1.951.352.216	1.762.405.042
Fjárfestingargjöld		50.306.376	5.234.734
Rekstrarkostnaður án afskrifta		104.563.468	102.700.358
Skammtímalán, breyting		263.212.262	100.908.561
Aðrar útgreiðslur		11.502.059	6.357.314
Útgreiðslur		<u>2.380.936.381</u>	<u>1.977.606.009</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		<u>11.009.393.769</u>	<u>8.605.896.320</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting			
Kaup á verðbréfum með breyttil. tekjum		4.517.509.401	3.541.279.450
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum		5.108.548.108	3.512.324.708
Ný veðlán og útlán		935.234.452	1.624.197.858
Aðrar fjárfestingar		40.607.977	28.090.199
Húseignir og lóðir		2.674.835	0
Samstæðu- og hlutdeildarfélag		0	2.994.942
Ráðstöfun alls		<u>10.604.574.773</u>	<u>8.708.887.157</u>
Hækk. (lækk.) á sjóði og veltiinnl.		404.818.996	(102.990.837)
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		<u>155.267.291</u>	<u>258.258.128</u>
Sjóður og veltiinnlán í lok árs		<u>560.086.287</u>	<u>155.267.291</u>

Skýringar

Starfsemi

1. Lífeyrissjóðurinn Framsýn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingarsjóðs en að auki rekur hann séreignarsjóð.

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli til æviloka, örorku eða andláts skv. nánari ákvæðum laganna. Skylduáðild er að lífeyrissjóðnum og er kveðið á um iðgjald til sjóðsins í kjarasamningum aðila vinnumarkaðarins. Stéttarfélagin sem aðild eiga að þessum sjóði eru Bifreiðastjórafélagið Sleipnir, Efling stéttarfélag, Félag hársnyrtisveina og Verklýðsfélagið Hlíf. Launþegum þessara félaga ber að greiða 4% af heildarlaunum sínum til þessa sjóðs á móti 6% framlagi atvinnurekenda eða samtals 10% sem kallast lágmarksiðgjöld og skulu þau renna til samtryggingardeildar sjóðsins. Öðrum launamönnum sem ekki er skylt að greiða lágmarksiðgjöld til annars lífeyrissjóðs er einnig heimilt að greiða iðgjöld til Lífeyrissjóðsins Framsýnar.

Lífeyrisréttindi:

Með iðgjaldagreiðslum til öflunar lífeyrisréttinda í sameign ávinnur sjóðfélagi sér og maka sínum og börnum eftir því sem við á rétt til ellilífeyris, örorkulífeyris og maka- og barnalífeyris. Réttur til töku ellilífeyris hefst þegar sjóðfélagi er orðinn 65 ára. Sjóðfélagi á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi sem metið er 50% eða meira. Andist sjóðfélagi, eiga eftirlifandi maki og börn rétt á lífeyri úr sjóðnum. Í samþykktum sjóðsins er kveðið nánar á um ávinnslu réttinda en hún er óháð aldri. Lífeyrissjóðurinn ábyrgist lífeyrisskuldbindingar sínar með eignum sínum. Árlega er gerð tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins og getur hún haft áhrif á lífeyrisréttindi sjóðfélaga því sjóðnum er skylt að auka eða skerða lífeyrisréttindi sjóðfélaga fari munur milli eigna og lífeyrisskuldbindinga sjóðsins fram yfir tiltekin mörk.

Reikningsskilaaðferðir

2. Með reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 765/2002 voru gerðar breytingar á reglum nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Með breytingunum voru afnumin ákvæði reglna um ársreikninga sem tóku til verðleiðréttinga í reikningsskilum vegna áhrifa almennra verðlagsbreytinga. Áfram er heimilt að færa sérstakt endurmat á eignir að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Í ársreikningi þessum er því hvorki reiknuð verðbreytingarfærsla né fastafjármunir endurmetnir. Samanburðartölum frá fyrra ári hefur ekki verið breytt.

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og góða reikningsskilavenju. Við gerð ársreikningsins er í öllum meginatriðum fylgt sömu reikningsskilaaðferðum og á fyrra ári að öðru leyti en því, að lífeyrissjóðurinn hefur lagt af verðleiðréttingar í reikningsskilum sínum. Ársreikningurinn er því gerður eftir kostnaðarverðsaðferð en þó að teknu tilliti til áhrifa verðlagsbreytinga til ársloka 2001.

Verðbræfaeign sjóðsins skiptist í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum, veðlán, önnur útlán og aðrar fjárfestingar. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Verðbréf með breytilegum tekjum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf með breytilegum tekjum eða verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins. Óskráð bréf eru metin á kaupverði eða áætluðu markaðsverði hvort sem lægra er.

Verðbréf með föstum tekjum eru framseljanleg skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Veðlán eru útlán til sjóðfélaga og önnur útlán sem veitt eru gegn veði í fasteignum. Sjóðfélagabréf eru færð til eignar með áföllnum vöxtum m.v. vaxtakjör þeirra. Önnur veðlán eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Önnur útlán eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Aðrar fjárfestingar eru fullnustueignir sem metnar eru á kaupverði.

Eignarhlutur sjóðsins í Jökulum-Verðbréfum hf er 50% og er hann færður í samræmi við hlutdeild sjóðsins í eigin fé félagsins í árslok.

Eignarhlutur sjóðsins í Jökulum-Verðbréfum hf er 50% og er hann færður í samræmi við hlutdeild sjóðsins í eigin fé félagsins í árslok.

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok.

Aðrar skuldir í ársreikningi sjóðsins samanstanda af ógreiddum iðgjöldum til verkalýðsfélaga auk annars ógreidds kostnaðar.

Aðrar reikningsskilaaðferðir sem snerta einstök efnisatriði ársreikningsins eru tilgreindar í skýringum hér á eftir.

Lífeyrir

3. Lífeyrir greinist þannig:

	Eftirlaun skv. samþykktum sjóðsins	Eftirlaun samkvæmt lögum	Samtals	2001
Ellilífeyrir	1.208.024.341	28.894.779	1.236.919.120	1.110.640.304
Örorkulífeyrir	568.785.364	0	568.785.364	523.343.962
Makalífeyrir	125.997.040	19.148.668	145.145.708	140.428.214
Barnalífeyrir	37.635.022	0	37.635.022	31.916.741
	<u>1.940.441.767</u>	<u>48.043.447</u>	<u>1.988.485.214</u>	<u>1.806.329.221</u>

Vaxtatekjur og gengismunur

4. Vaxtatekjur og gengismunur greinast þannig:

	2002	2001
Vaxtatekjur, verðbætur og gengismunur af skuldabréfaeign	2.906.135.083	4.707.262.517
Gengismunur hlutdeildarskírteina og erl. verðbréfasjóða	(573.725.307)	(27.106.183)
Gengismunur valréttarbréfa og gjaldmiðlasamninga	403.970.068	(43.254.654)
Dráttarvextir af iðgjöldum	65.249.932	44.248.421
Vaxtatekjur, verðbætur og gengism. af bankainnistæðum og skammtímakr.	(12.497.467)	14.537.988
Lántökugjöld, innheimtulaun og vanskilagjöld af innheimtubréfum	15.526.566	17.563.105
	<u>2.804.658.875</u>	<u>4.713.251.195</u>

Í ársuppgjöri ársins 2001 var gengismunur erlendra hlutabréfa að fjárhæð kr. 1.267 milljónir færður meðal gengismunar af erlendum hlutdeildarskírteinum undir liðnum vaxtatekjur og gengismunur. Í ársuppgjöri ársins 2002 er gengismunur erlendra hlutabréfa færður meðal tekna af eignarhlutum ásamt arði og gengismun af innlendum hlutabréfum. Samanburðartölum framangreindra liða vegna fyrra árs hefur verið breytt sem nemur þessari fjárhæð.

Varanlegir rekstrarfjármunir

5. Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir	Innréttingar, áhöld og tæki	Samtals
Stofnverð í ársbyrjun	225.674.576	47.102.816	272.777.392
Afskrifað áður	(6.165.551)	(19.412.476)	(25.578.027)
Bókfært verð í ársbyrjun	219.509.025	27.690.340	247.199.365
Viðbót á árinu	2.674.835	1.723.030	4.397.865
Afskrifað á árinu	(4.544.697)	(6.466.190)	(11.010.887)
Bókfært verð í árslok	<u>217.639.163</u>	<u>22.947.180</u>	<u>240.586.343</u>
Afskriftarhlutföll	2%	10-33%	

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu. Framreikningi var hætt í árslok 2001.

6. Fasteignamat og váttryggingamat eigna lífeyrissjóðsins í árslok greinist þannig:

	Fasteignamat	Váttrygginga- mat	Bókfært verð
Sætún 1	156.711.000	230.278.000	217.639.163
Sætún 1, lóð	13.333.000		
Áhöld og tæki		0	22.947.180
	<u>170.044.000</u>	<u>230.278.000</u>	<u>240.586.343</u>

Lífeyrissjóðurinn er með starfsemi sína að Sætúni 1 og notar um 60% af eigninni fyrir eigin starfsemi sem jafngildir bókfærðu verði að fjárhæð kr. 130 milljónir.

Eignarhlutar í hlutdeildarfélagum

7. Eignarhlutur sjóðsins í hlutdeildarfélagi er færður í samræmi við hlutdeild sjóðsins í eigin fé félagsins í árslok.

	Hlutdeild	Nafnverð	Bókfært verð
Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi:			
Jöklar-Verðbréf hf.	50,00%	37.500.000	35.440.084
			<u>35.440.084</u>

Verðbréf með breytilegum tekjum

8. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum	8.854.356.117
Eignarhlutar í erlendum hlutafélögum	3.965.165.903
Hlutdeildarskírteini í innlendum verðbréfasjóðum	387.767.761
Hlutdeildarskírteini í erlendum verðbréfasjóðum	2.111.177.438
	<u>15.318.467.218</u>

9. Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:	Hlutdeild	Nafnverð	Bókfært verð
Íslandsbanki hf.	6,44%	643.888.347	3.052.030.764
Pharmaco hf.	1,30%	7.758.271	698.033.934
Samherji hf.	3,94%	65.404.003	654.040.030
Búnaðarbanki Íslands hf.	2,28%	123.371.467	567.508.748
Bakkavör Group hf.	3,19%	48.470.471	567.104.510
Hf. Eimskipafélag Íslands	1,32%	61.496.324	387.426.841
Össur hf.	2,03%	6.674.382	360.416.628
Þróunarfélag Íslands hf.	8,81%	215.037.831	346.210.908
Kaupþing banki hf.	1,25%	2.371.205	308.256.650
Afl Fjárfestingarfélag ehf	6,98%	132.609.841	232.067.222
Baugur Group hf.	0,74%	17.826.484	194.308.676
Þormóður Rammi - Sæberg hf.	3,06%	39.759.020	178.915.590
Grandi hf.	2,02%	29.906.122	176.446.120
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	0,99%	5.792.811	153.509.492
Hraðfrystihús Eskifjarðar hf.	4,17%	18.800.274	150.402.192
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna hf.	1,50%	22.441.386	109.962.791
Olís hf.	1,63%	10.940.988	105.033.485
Flugleiðir h.f.	0,73%	16.907.327	81.155.170
Íslenski hugbúnaðarsjóðurinn hf.	3,84%	54.303.206	76.024.488
Fjárfestingarfélagið Straumur hf.	0,84%	23.509.784	73.350.526
Landssími Íslands hf.	0,15%	10.690.000	61.467.500
Opin kerfi hf.	0,86%	2.038.347	40.766.940
Vinnslustöðin hf.	0,51%	8.021.192	33.689.006
Marel hf.	0,79%	1.900.000	33.060.000
Nýherji hf.	1,27%	3.339.821	27.720.514
Hampiðjan hf.	0,75%	3.725.865	18.070.445
Sláturfélag Suðurlands svf.	6,23%	12.458.333	18.064.583
Vaki-DNG hf.	1,53%	987.000	987.000
Jarðboranir hf.	0,04%	100.000	715.000
MP-Bio hf.	0,07%	1.000.000	300.000
SR-Mjöl hf.	0,00%	30.000	101.700
			<u>8.707.147.453</u>

Óskráð félög:	Hlutdeild	Nafnverð	Bókfært verð
Kaupás hf.	2,73%	20.639.835	100.000.000
Strengur hf.	16,82%	4.157.460	33.504.385
Máttarstólpur hf.	9,39%	7.500.000	7.500.000
Hótel Borg hf.	9,64%	1.003.255	3.615.270
Sprotasjóðurinn hf. (Aflvaki)	5,67%	1.045.120	1.322.795
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfaskráningu . . .	8,33%	800.000	800.000
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um VÞÍ	9,32%	466.214	466.214
			<u>147.208.664</u>
Eignarhlutar í innlendum félögum alls			<u>8.854.356.117</u>

10. Eignarhlutar í erlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:	Hlutdeild	Nafnverð	Bókfært verð
Uppspretta Iceland Capital Ventures	15,00%	2.483.811	188.272.874
Microsoft Corp.	Óveruleg		89.990.535
Cisco System	– “ –		81.773.793
Citigroup Inc.	– “ –		73.740.289
Pfizer	– “ –		67.429.022
Medtronic Inc	– “ –		63.759.006
Exxon Mobile	– “ –		57.331.058
Total Fina Elf SA	– “ –		51.809.636
Johnson&Johnson	– “ –		50.709.639
Nokia Oy	– “ –		48.319.314
Fannie May	– “ –		48.241.554
Vodafone Group PLC	– “ –		47.993.206
Mattel Inc.	– “ –		47.134.788
Banco Bilbao	– “ –		46.876.851
ENI	– “ –		45.758.884
Qualcomm Inc	– “ –		45.527.297
Intel Corp.	– “ –		42.868.882
Amazon.com	– “ –		42.573.154
Wyeth	– “ –		40.186.938
Amgen Inc.	– “ –		39.737.624
AOL Time Warner	– “ –		39.083.476
Önnur erl. hlutabréf í félögum sem skráð eru			
á erl. mörkuðum			<u>2.706.048.084</u>
Eignarhlutar í erlendum félögum alls			<u>3.965.165.903</u>
Hlutabréfaeign alls			<u>12.819.522.019</u>

11. Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Innlendir verðbréfasjóðir:	
Sjóðir með hlutabréfum	1.038.213
Sjóðir með skuldabréfum	386.729.548
	<u>387.767.761</u>
Erlendir verðbréfasjóðir:	
Sjóðir með hlutabréfum	2.047.644.038
Blandaðir sjóðir	63.533.400
	<u>2.111.177.438</u>
Hlutdeildarskírteini alls	<u>2.498.945.199</u>

Verðbréf með föstum tekjum

12. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

Skuldabréf með ríkisábyrgð	
Skuldabréf Húsnæðisstofnunar	2.629.648.119
Húsbref	10.808.034.087
Húsnæðisbref	3.869.023.740
Spariskírteini ríkissjóðs	155.151.301
Fjárfestingalánasjóðir með ábyrgð ríkisins	720.789.055
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	112.772.491
	<u>18.295.418.792</u>
Skuldabréf sveitarfélaga	2.316.558.763
Skuldabréf lánastofnana	3.238.738.888
Skuldabréf eignarleigufyrirtækja	113.871.095
Skuldabréf fyrirtækja	3.339.977.393
Skuldabréf fyrirtækja í erlendum gjaldmiðlum	179.234.099
Verðbréf með föstum tekjum alls	<u>27.483.799.030</u>

Veðlán

13. Veðlán greinast þannig:

Skuldabréf sjóðfélaga	3.540.755.827
Skuldabréf annarra einstaklinga	719.889.777
Skuldabréf atvinnufyrirtækja	4.689.383.061
Niðurfærsla veðskuldabréfa	(43.631.614)
	<u>8.906.397.051</u>

Afskriftarreikningur útlána

14. Verðbréf eru færð niður með hliðsjón af almennri útlánaáhættu sem tengist starfseminni. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða, heldur er myndaður mótreykingur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast.

Afskriftarreikningur útlána greinist þannig:

Niðurfærsla í ársbyrjun	50.525.287
Afskrifaðar tapaðar kröfur á árinu	(46.893.673)
Gjaldfærð niðurfærsla á árinu	40.000.000
	<u>43.631.614</u>

Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

15. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	9.242.123.878	6.076.343.341	15.318.467.218
Verðbréf með föstum tekjum	26.978.405.976	505.393.053	27.483.799.030
Veðlán	8.906.397.051		8.906.397.051
Önnur útlán	115.414.298		115.414.298
Aðrar fjárfestingar	186.761.620		186.761.620
	<u>45.429.102.824</u>	<u>6.581.736.394</u>	<u>52.010.839.218</u>
Hlutfallsleg skipting	87%	13%	100%

Raunávöxtun fjárfestinga sjóðsins eftir tegundaflokkum

16.	2002	2001
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	6,0%	7,3%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	6,2%	6,2%
Skuldabréf banka og annarra lánastofnana	6,0%	5,7%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	7,0%	7,2%
Innlend hlutabréf	15,2%	-13,4%
Erlend hlutabréf	-37,3%	-19,5%
Önnur verðbréf	7,0%	5,2%

Útreikningur á framangreindri raunávöxtun fjárfestinga sjóðsins eftir tegundaflokkum byggir á hækkun neysluvísitölu á árinu, kaupávöxtunarkröfu skuldabréfa og markaðsverði hlutabréfa þ.e. sömu forsendum og reikningsskil sjóðsins. Útreikningurinn tekur mið af sérhverri hreyfingu verðbréfanna.

Markaðsverð fjárfestinga sjóðsins

17. Markaðsverð skuldabréfa sjóðsins er áætlað kr. 37.268 milljónir eða kr. 718,3 milljónum hærra en bókfært verð. Markaðsverð fullnustueigna er áætlað kr. 200 milljónir.

Kröfur

18. Kröfur á launagreiðendur vegna óinnheimtra iðgjalda eru áætlaðar kr. 380.000.000. Þar af eru kr. 250 milljónir ógjaldfallnar í árslok. Mat iðgjaldakrafna byggist á reynslu liðinna ára og stuðst er við gögn sem fyrir liggja um skil eftir árslok.

Lífeyrisskuldbindingar

19. Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum sjóðsins:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu lífeyrissjóðsins í árslok 2002 miðað við 3,5% ársvexti þá á sjóðurinn 4.446 milljónir króna umfram áfallnar skuldbindingar eða 8,1% en vantar 2.234 milljónir króna til að ná heildarskuldbindingum eða 2%.

	Áfallin skuldbinding m.kr.	Framtíðar- skuldbinding m.kr.	Heildar- skuldbinding m.kr.
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	53.406		53.406
Núvirði verðbréfa, hækkun	7.267		7.267
Lækkun vegna fjárfestingargjalda	(1.067)		(1.067)
Núvirði framtíðariðgjalda		47.569	47.569
	<u>59.606</u>	<u>47.569</u>	<u>107.175</u>
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	42.724	42.369	85.093
Örorkulífeyrir	8.352	7.689	16.041
Makalífeyrir	3.860	3.724	7.584
Barnalífeyrir	224	467	691
	<u>55.160</u>	<u>54.249</u>	<u>109.409</u>
Eignir umfram skuldbindingar	4.446	(6.680)	(2.234)
Í hlutfalli af skuldbindingum	8,1%	-12,3%	-2,0%

Ábyrgðir

20. Lífeyrissjóðurinn hefur gert framvirka gjaldmiðlasamninga við lánastofnanir. Samningarnir eru gerðir í þeim tilgangi að takmarka gengisáhættu vegna erlendra eigna sjóðsins. Miðað við gengi í árslok hefur sjóðurinn skuldbundið sig til gjaldmiðlaviðskipta fyrir um 4.833 millj. kr. Staða þessara samninga í árslok var jákvæð um 261 millj. kr. og hafa áhrif þeirra verið færð inn í rekstur sjóðsins.

Í árslok er sjóðurinn með tvo opna skiptasamninga við lánastofnanir um kaup á húsbrefum að fjárhæð kr. 764 millj. kr. með Repó fjármögnun. Staða þessara fjármögnunarsamninga í árslok var jákvæð um 44 milljónir kr. og hafa áhrif þeirra verið færð inn í rekstur sjóðsins.

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til kaupa á innlendum hlutabréfum á framvirku gengi. Í árslok nam þessi skuldbinding 524 millj. kr. Í árslok var gengismunur milli framvirka gengisins og markaðsgengis bréfanna neikvæður um 110 millj. kr. og hefur hann verið færður inn í rekstur sjóðsins.

Nettó áhrif framangreindra samninga hafa verið færð á liðinn vaxtatekjur og gengismun í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris og til eignar á liðinn aðrar eignir í efnahagsreikningi.

Önnur mál

	2002	2001
21. Laun og tengd gjöld greinast þannig:		
Laun	63.202.511	59.763.022
Launatengd gjöld	12.566.706	12.490.931
	<u>75.769.217</u>	<u>72.253.953</u>
Meðalfjöldi starfa	13,5	14,0

22. Aðrar tekjur greinast þannig:

	2002	2001
Útseld innheimtu- og tölvupjónusta til stéttarféлага	22.468.098	20.849.804
Útseld þjónusta önnur	725.316	496.912
	23.193.414	21.346.716

Kennitölur samtryggingarsjóðs

23. Fimm ára yfirlit um kennitölur sjóðsins

	2002	2001	2000	1999	1998
Hrein raunávöxtun	-1,19%	-2,47%	-0,61%	14,72%	8,43%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár	3,57%	5,43%	7,55%	9,69%	8,06%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar frá stofnun sjóðs, 7 ár	4,78%				
Kostn. í hlutfalli af hreinni eign	0,17%	0,18%	0,15%	0,12%	0,16%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga:					
Skráð verðbr. með breytil. tekjum	29,03%	32,48%	36,05%	36,91%	23,67%
Skráð verðbr. með föstum tekjum	45,01%	37,94%	35,56%	27,69%	33,69%
Óskráð verðbr. með breytil. tekjum	0,47%	0,99%	1,18%	0,69%	0,56%
Óskráð verðbr. með föstum tekjum	7,80%	9,97%	10,95%	20,91%	27,48%
Veðlán	17,11%	17,76%	15,77%	13,20%	13,55%
Annað	0,58%	0,30%	0,54%	0,60%	1,05%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	87,35%	79,81%	76,35%	80,48%	88,29%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	12,65%	20,19%	23,65%	19,52%	11,71%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	16.716	16.691	16.303	16.530	16.146
Fjöldi lífeyrisþega	8.991	8.632	8.217	8.008	7.601
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	62,3%	61%	61%	61%	60%
Örorkulífeyrir	29,3%	30%	30%	28%	29%
Makalífeyrir	6,5%	7%	7%	9%	9%
Barnalífeyrir	1,9%	2%	2%	2%	2%
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegrí úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar . .	-2,0%	2,3%	2,0%	13,3%	9,1%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	8,1%	13,1%	8,0%	24,3%	17,7%

Yfirlit um breytingu á hreinni eign Séreignarsjóðs Framsýnar til greiðslu lífeyris 2002

	Skýr.	Framtíðar- sýn 1	Framtíðar- sýn 2	Samtals 2002	Samtals 2001
Iðgjöld					
Iðgjöld sjóðfélaga		26.940.390	18.118.890	45.059.280	33.165.258
Iðgjöld launagreiðenda		25.653.649	86.396.932	112.050.581	16.623.200
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(943.392)	(193.963)	(1.137.356)	(1.184.656)
		<u>51.650.647</u>	<u>104.321.859</u>	<u>155.972.505</u>	<u>48.603.802</u>
Lífeyrir					
Lífeyrir		<u>677.961</u>	<u>463.512</u>	<u>1.141.473</u>	<u>772.386</u>
		<u>677.961</u>	<u>463.512</u>	<u>1.141.473</u>	<u>772.386</u>
Fjárfestingartekjur					
Tekjur af eignarhlutum		4.152.994	913.199	5.066.193	1.357.061
Vaxtatekjur og gengismunur	2,3	1.995.706	2.158.682	4.154.388	6.015.820
Tekjur vegna matsbr. á fjárfestingum	2	3.675.677	5.256.817	8.932.494	0
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	2				(5.531.712)
		<u>9.824.377</u>	<u>8.328.698</u>	<u>18.153.075</u>	<u>1.841.169</u>
Fjárfestingargjöld					
Önnur fjárfestingargjöld		<u>27.006</u>	<u>25.825</u>	<u>52.831</u>	<u>19.160</u>
		<u>27.006</u>	<u>25.825</u>	<u>52.831</u>	<u>19.160</u>
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður . .	2	<u>1.121.454</u>	<u>678.901</u>	<u>1.800.355</u>	<u>680.135</u>
		<u>1.121.454</u>	<u>678.901</u>	<u>1.800.355</u>	<u>680.135</u>
Hækkun á hreinni eign fyrir matsbr. . .		59.648.602	111.482.318	171.130.921	48.973.290
Matsbreytingar		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>5.531.712</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		59.648.602	111.482.318	171.130.921	54.505.002
Hrein eign frá fyrra ári		<u>68.141.191</u>	<u>27.250.647</u>	<u>95.391.838</u>	<u>40.886.836</u>
Hrein eign í árslok til gr. lífeyris		<u>127.789.794</u>	<u>138.732.965</u>	<u>266.522.759</u>	<u>95.391.838</u>

Efnahagsreikningur Séreignarsjóðs Framsýnar

31. desember 2002

	Skýr.	Framtíðar- sýn 1 31.12.2002	Framtíðar- sýn 2 31.12.2002	Samtals 31.12.2002	Samtals 31.12.2001
Eignir					
Fjárfestingar					
Verðbréf með breytilegum tekjum . . . 2,4-6,8		41.145.373	25.475.480	66.620.853	24.210.123
Verðbréf með föstum tekjum 2,7-8		81.445.215	103.175.976	184.621.190	59.266.025
		<u>122.590.588</u>	<u>128.651.456</u>	<u>251.242.044</u>	<u>83.476.148</u>
Fjárfestingar		<u>122.590.588</u>	<u>128.651.456</u>	<u>251.242.044</u>	<u>83.476.148</u>
Kröfur					
Aðrar kröfur 2		3.595.686	9.609.352	13.205.038	8.651.521
Kröfur		<u>3.595.686</u>	<u>9.609.352</u>	<u>13.205.038</u>	<u>8.651.521</u>
Aðrar eignir					
Sjóður og veltiinnlán		1.603.519	472.157	2.075.677	3.264.169
Aðrar eignir		<u>1.603.519</u>	<u>472.157</u>	<u>2.075.677</u>	<u>3.264.169</u>
Eignir		<u>127.789.794</u>	<u>138.732.965</u>	<u>266.522.759</u>	<u>95.391.838</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>127.789.794</u>	<u>138.732.965</u>	<u>266.522.759</u>	<u>95.391.838</u>

Sjóðstreymi Séreignarsjóðs Framsýnar 2002

	Framtíðar- sýn 1 2002	Framtíðar- sýn 2 2002	Samtals 2002	Samtals 2001
Inngreiðslur				
Iðgjöld	51.650.647	104.321.859	155.972.505	48.603.802
Fjárfestingartekjur	1.840.745	429.826	2.270.571	599.561
Afborganir verðbréfa	3.408.716	1.639.572	5.048.288	542.250
Seld verðbréf með breytilegum tekjum . .	8.332.849	1.763.711	10.096.560	1.379.309
Seld verðbréf með föstum tekjum	0	0	0	59.432
Inngreiðslur	65.232.957	108.154.968	173.387.924	51.184.354
Útgreiðslur				
Lífeyrir	677.961	463.512	1.141.473	772.386
Fjárfestingargjöld	27.006	25.825	52.831	967
Rekstrarkostnaður án afskrifta	1.121.454	678.901	1.800.355	0
Aðrar útgreiðslur	(1.602.882)	6.156.399	4.553.517	8.186.887
Útgreiðslur	223.539	7.324.637	7.548.176	8.960.240
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	65.009.417	100.830.330	165.839.748	42.224.114
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting				
Kaup á verðbréfum með breytil. tekjum . .	29.584.774	22.016.692	51.601.466	12.605.986
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum . .	35.999.441	79.427.333	115.426.774	28.099.511
Ráðstöfun alls	65.584.215	101.444.025	167.028.240	40.705.497
Hækk. (lækk.) á sjóði og veltiinnl.	(574.798)	(613.695)	(1.188.492)	1.518.617
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	2.178.317	1.085.852	3.264.169	1.745.552
Sjóður og veltiinnlán í árslok	1.603.519	472.157	2.075.677	3.264.169

Skýringar

Starfsemi

1. Séreignarsjóður Framsýnar heyrir undir starfsemi og starfsleyfi Lífeyrissjóðsins Framsýnar.

Séreignarsjóður Framsýnar tekur við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í samtryggingarsjóði Framsýnar ásamt öðrum sem þess óska er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignarsjóðinn. Séreignarsjóðurinn býður upp á tvær ávöxtunarleiðir með mismunandi ávöxtun og áhættu, Framtíðarsýn 1 og 2 með eða án líffryggingar.

Lífeyrisréttindi:

Lífeyrisréttindi í séreignarsjóðnum miðast við innborguð iðgjöld rétthafa ásamt þeirri hreinu ávöxtun sem fengist hefur á iðgjöldin. Heimilt er að hefja töku séreignarsparnaðar þegar rétthafi er orðinn 60 ára, en þó ekki fyrr en tveimur árum eftir fyrstu greiðslu iðgjalds til öflunar lífeyrisréttinda í séreign.

Reikningsskilaaðferðir

2. Með reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 765/2002 voru gerðar breytingar á reglum nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Með breytingunum voru afnumin ákvæði reglna um ársreikninga sem tóku til verðleiðréttinga í reikningsskilum vegna áhrifa almennra verðlagsbreytinga. Áfram er heimilt að færa sérstakt endurmat á eignir að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Í ársreikningi þessum er því hvorki reiknuð verðbreytingarfærsla né fastafjármunir endurmetnir. Samanburðartölum hefur ekki verið breytt.

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og góða reikningsskilavenju. Við gerð ársreikningsins er í öllum meginatriðum fylgt sömu reikningsskilaaðferðum og á fyrra ári að öðru leyti en því að lífeyrissjóðurinn hefur lagt af verðleiðréttingar í reikningsskilum sínum. Ársreikningurinn er því gerður eftir kostnaðarverðsaðferð en þó að teknu tilliti til áhrifa verðlagsbreytinga til ársloka 2001.

Verðbréfaeign sjóðsins skiptist í verðbréf með breytilegum tekjum og verðbréf með föstum tekjum. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Verðbréf með breytilegum tekjum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf með breytilegum tekjum eða verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins.

Verðbréf með föstum tekjum eru framseljanleg skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Verðbréf lífeyrissjóða með föstum tekjum eru almennt færð til eignar miðað við kaupávöxtunarkröfu þeirra samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða. Séreignarsjóður Framsýnar hefur tekið þá ákvörðun að meta verðbréf með föstum tekjum á markaðskröfu í árslok með vísan til 28. gr. framangreindra reglna þar sem fram kemur að hafi orðið breyting á markaðsvöxtum, sem telst varanleg og er talin hafa mikil áhrif, skal taka tillit til slíkrar breytingar við mat á skuldabréfaeign. Sjóðurinn telur nauðsynlegt að meta eignir hans á markaðsverði í árslok til að tryggja réttláta skiptingu ávöxtunar sjóðsins milli réttshafa hans. Tekjur vegna matsbreytinga þessara eigna úr kaupávöxtunarkröfu yfir í markaðskröfu nema alls kr. 8,9 millj. og eru þær sérgreindar í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris. Munur milli kaupávöxtunarkröfu og markaðskröfu skuldabréfaeigna í ársbyrjun var óverulegur.

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Aðrar kröfur í ársreikningi séreignarsjóðs er krafa á samtryggingarsjóð vegna uppgjörðs á iðgjaldatekjum.

Samtryggingarsjóðurinn reiknaði séreignarsjóðnum kostnaðarhlutdeild vegna rekstrarumsýslu á árinu sem nam 1% af meðalstöðu hreinnar eignar séreignarsjóðsins á árinu 2002.

Aðrar reikningsskilaaðferðir sem snerta einstök efnisatriði ársreikningsins eru tilgreindar í skýringum hér á eftir.

Vaxtatekjur og gengismunur

3. Vaxtatekjur og gengismunur greinast þannig:

	2002	2001
Vaxtatekjur, verðbætur og gengismunur af skuldabréfaeign	7.218.328	5.442.189
Gengismunur hlutdeildarskírteina	(3.917.901)	154.300
Dráttarvextir af iðgjöldum	420.177	135.308
Vaxtatekjur og verðbætur af bankainnistæðum og skammtímakröfum	427.837	284.023
	<u>4.148.441</u>	<u>6.015.820</u>

Verðbréf með breytilegum tekjum

4. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	Framtíðarsýn 1	Framtíðarsýn 2	Samtals
Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum	32.677.074	19.143.990	51.821.064
Hlutdeildarskírteini í erlendum verðbréfasjóðum	8.468.299	6.331.490	14.799.789
	<u>41.145.373</u>	<u>25.475.480</u>	<u>66.620.853</u>

5. Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

	Nafnverð Framt.sýn 1	Nafnverð Framt.sýn 2	Bókfært verð samtals
Skráð félög:			
Pharmaco hf.	59.997	28.446	6.544.782
Bakkavör Group hf.	357.000	183.000	6.318.000
Íslandsbanki hf.	792.401	291.738	5.138.818
Búnaðarbanki Íslands hf	586.000	409.000	4.577.000
Hf. Eimskipafélag Íslands	420.112	270.200	4.348.966
Össur hf.	46.800	28.200	4.050.000
Samherji hf.	251.275	141.137	3.924.120
Kaupþing hf.	11.341	12.141	3.052.660
Olís hf.	100.000	150.000	2.400.000
Baugur Group hf	99.111	114.016	2.323.084
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna hf.	300.000	70.000	1.813.000
Landsbanki Íslands hf	290.000	145.000	1.587.750
Marel hf.	60.000	30.664	1.577.554
Nýherji hf.	140.000	0	1.162.000
Grandi hf.	101.800	94.700	1.159.350
Flugleiðir hf.	115.000	110.000	1.080.000
Opin kerfi hf.	23.500	11.500	700.000
Íslenski hugbúnaðarsjóðurinn hf.	36.000	9.700	63.980
			<u>51.821.064</u>

Eignarhlutdeild safna í einstökum innlendum félögum er óverulegur.

6. Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Erlendir verðbréfasjóðir með hlutabréfum	<u>14.799.779</u>
	<u>14.799.779</u>
Hlutdeildarskírteini alls	<u>14.799.779</u>

Verðbréf með föstum tekjum

7. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	Framtíðar- sýn 1	Framtíðar- sýn 2	Bókfært verð samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð			
Húsbréf	58.134.728	44.385.597	102.520.326
Húsnæðisbréf	6.686.349	50.564.710	57.251.059
Spariskírteini ríkissjóðs	16.624.137	2.323.691	18.947.828
	81.445.214	97.273.998	178.719.212
Skuldabréf fyrirtækja	0	5.901.978	5.901.978
Verðbréf með föstum tekjum alls	81.445.214	103.175.976	184.621.190

Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

8. Fjárfestingar séreignarsjóðs skiptast þannig:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	51.821.064	14.799.789	66.620.853
Verðbréf með föstum tekjum	184.621.190		184.621.190
	236.442.255	14.799.789	251.242.044
Hlutfallsleg skipting	94%	6%	100%

Kennitölur Séreignarsjóðs Framsýnar

9. Yfirlit um kennitölur sjóðsins

	2002	2001	2000
Hrein raunávöxtun	7,29%	1,55%	5,72%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 3 ár	4,83%	3,61%	
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga:			
Skráð verðbr. með breytil. tekjum	26,5%	29,0%	28,0%
Skráð verðbr. með föstum tekjum	73,5%	71,0%	72,0%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:			
Eignir í íslenskum krónum	94,1%	91,0%	
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	5,9%	9,0%	
Fjöldi rétthafa	16.988	748	445
þar af í Framtíðarsýn 1	611		
þar af í Framtíðarsýn 2	16.377		
Fjöldi lífeyrisþega	7	4	
þar af í Framtíðarsýn 1	3		
þar af í Framtíðarsýn 2	4		

Deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2002

	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2002	Samtals 2001
Iðgjöld				
Iðgjöld sjóðfélaga	1.177.707.885	45.059.280	1.222.767.165	1.177.942.265
Iðgjöld launagreiðenda	1.766.561.828	112.050.581	1.878.612.408	1.733.788.712
Réttindaflutningur og endurgreiðslur .	(42.729.462)	(1.137.356)	(43.866.818)	(3.240.410)
	<u>2.901.540.251</u>	<u>155.972.505</u>	<u>3.057.512.756</u>	<u>2.908.490.567</u>
Lífeyrir				
Lífeyrir	1.988.485.214	1.141.473	1.989.626.687	1.807.101.607
Umsjónarnefnd eftirlauna	(48.043.447)	0	(48.043.447)	(53.582.395)
Annar beinn kostn. vegna örorku	10.910.449	0	10.910.449	9.658.216
	<u>1.951.352.216</u>	<u>1.141.473</u>	<u>1.952.493.689</u>	<u>1.763.177.428</u>
Fjárfestingartekjur				
Tekjur frá hlutdeildarfélagum	866.735	0	866.735	(4.783.064)
Tekjur af eignarhlutum	(2.223.237.371)	5.066.193	(2.218.171.178)	(1.625.480.392)
Tekjur af húseignum og lóðum	0	0	0	42.944
Vaxtatekjur og gengismunur	2.804.658.875	4.154.388	2.808.813.263	4.719.267.015
Tekjur vegna matsbr. á fjárfestingum .	0	8.932.494	8.932.494	
Hagnaður af sölu fjárfestinga	0	0	0	32.128.410
Breytingar á niðurfærslu eigna	(40.000.000)	0	(40.000.000)	(40.000.000)
Reiknuð gjöld vegna verðlagsbreytinga	0	0	0	(4.110.327.703)
	<u>542.288.239</u>	<u>18.153.075</u>	<u>560.441.314</u>	<u>(1.029.152.791)</u>
Fjárfestingargjöld				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður . .	42.672.889	0	42.672.889	33.408.249
Vaxtagjöld	(12.193.285)	0	(12.193.285)	67.097.640
Önnur fjárfestingargjöld	9.083.293	52.831	9.136.124	5.442.784
	<u>39.562.897</u>	<u>52.831</u>	<u>39.615.728</u>	<u>105.948.673</u>
Rekstrarkostnaður				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður . .	111.029.658	1.800.355	112.830.013	109.143.173
	<u>111.029.658</u>	<u>1.800.355</u>	<u>112.830.013</u>	<u>109.143.173</u>
Aðrar tekjur	23.193.414	0	23.193.414	21.346.716
Hækkun á hreinni eign fyrir matsbr. . .	1.365.077.133	171.130.921	1.536.208.054	(77.584.783)
Matsbreytingar	0	0	0	4.130.282.564
Hækkun á hreinni eign á árinu	1.365.077.133	171.130.921	1.536.208.054	4.052.697.781
Hrein eign frá fyrra ári	52.041.765.545	95.391.838	52.137.157.383	48.084.459.602
Hrein eign í árslok til gr. lífeyris	<u>53.406.842.678</u>	<u>266.522.759</u>	<u>53.673.365.437</u>	<u>52.137.157.383</u>

Deildaskiptur efnahagsreikningur

31. desember 2002

	Samtryggingar- sjóður 31.12.2002	Séreignar- sjóður 31.12.2002	Samtals 31.12.2002	Samtals 31.12.2001
Eignir				
Fjárfestingar				
Húseignir og lóðir	217.639.163	0	217.639.163	219.509.025
Hlutdeildarfélög	35.440.084	0	35.440.084	34.573.349
	<u>253.079.247</u>	<u>0</u>	<u>253.079.247</u>	<u>254.082.374</u>
Aðrar fjárfestingar				
Verðbréf með breytilegum tekjum	15.318.467.218	66.620.853	15.385.088.072	17.440.307.640
Verðbréf með föstum tekjum	27.483.799.030	184.621.190	27.668.420.220	24.840.990.801
Veðlán	8.906.397.051	0	8.906.397.051	9.161.447.647
Önnur útlán	115.414.298	0	115.414.298	175.728.439
Aðrar fjárfestingar	186.761.620	0	186.761.620	81.771.249
	<u>52.010.839.218</u>	<u>251.242.044</u>	<u>52.262.081.261</u>	<u>51.700.245.776</u>
Fjárfestingar	<u>52.263.918.465</u>	<u>251.242.044</u>	<u>52.515.160.508</u>	<u>51.954.328.150</u>
Kröfur				
Kröfur á launagreiðendur	380.000.000	0	380.000.000	340.000.000
Aðrar kröfur	43.863.469	0	43.863.469	48.068.672
Kröfur	<u>423.863.469</u>	<u>0</u>	<u>423.863.469</u>	<u>388.068.672</u>
Aðrar eignir				
Rekstrarfjárm. og aðrar efnisl. eignir . .	22.947.180	0	22.947.180	27.690.340
Sjóður og veltiinnlán	560.086.287	2.075.677	562.161.964	158.531.460
Aðrar eignir	194.322.369	0	194.322.369	0
Aðrar eignir	<u>777.355.836</u>	<u>2.075.677</u>	<u>779.431.513</u>	<u>186.221.800</u>
Eignir	<u>53.465.137.770</u>	<u>253.317.721</u>	<u>53.718.455.490</u>	<u>52.528.618.622</u>
Skuldir				
Viðskiptaskuldir				
Skuldir við lánastofnanir	0	0	0	266.307.153
Viðskiptareikningar sjóða	13.205.038	(13.205.038)	0	8.651.521
Aðrar skuldir	45.090.053	0	45.090.053	116.502.564
	<u>58.295.091</u>	<u>(13.205.038)</u>	<u>45.090.053</u>	<u>391.461.238</u>
Skuldir	<u>58.295.091</u>	<u>(13.205.038)</u>	<u>45.090.053</u>	<u>391.461.238</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls	<u>53.406.842.678</u>	<u>266.522.759</u>	<u>53.673.365.437</u>	<u>52.137.157.383</u>

ANNUAL REPORT
2002

Auditors' report

To the Board of Directors and fund members of the Framsýn Pension Fund

We have audited the financial statements of the Framsýn Pension Fund for the year 2002. The financial statements include the report of the Board of Directors, a Statement of Changes in Net Assets Available for Benefits, a Balance Sheet, Statement of Cash Flows and Notes for the defined benefit plan and the defined contribution plan of Framsýn. These financial statements are submitted by the Directors of the Fund on their responsibility in accordance with the law and government regulations. Our responsibility is to express an opinion on these Annual Accounts based on our audit.

We have conducted our audit in accordance with generally accepted auditing standards which require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance of whether the financial statements are free of material misstatement. The audit includes examining and analysing, on a test basis, evidence supporting the amounts and other disclosures in the annual financial statements. An audit also includes assessing the accounting and assessment principles used in the making of the financial statements as well as evaluating their overall presentation. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

In our opinion, the financial statements present fairly the performance of the Framsýn Pension Fund in 2002, its financial position as at 31 December 2002 and changes in cash in the year 2002 in accordance with the law, the Articles of Association of the Fund and generally accepted accounting principles.

Reykjavík, 13 February 2003

Deloitte & Touche hf.

Björg Sigurðardóttir
State Authorised Public Accountant

Report of the Board of Directors

The year 2002, the 7th year of operation of the Framsýn Pension Fund, was yet again marked by severe setbacks in the financial markets. The return on the Framsýn defined benefit plan was 0.79%, which corresponds to a negative real return of 1.19%. Despite the difficult climate of the past three years, however, the position of the Fund is strong, although an actuarial survey has revealed that the total assets of Framsýn's defined benefits plan are negative by 2.0% in excess of total commitments. The five-year return on the Fund's portfolio is 3.57%.

The negative real return is a result of the falling prices of foreign stocks. The MSCI World equity index lost approximately 38.4%, as calculated in ISK. On the other hand, the ICEX MAIN Index of the Iceland Stock Exchange rose by 21.64%. The exchange rate of the Icelandic króna strengthened by 13.5% and the Fund took defensive measures in respect of overseas assets. These measures yielded approximately ISK 510 million for the Fund. Inflation fell over the course of the year to a mere 2.0% on average. Bonds yielded excellent returns during the year, as the yields on 25-year housing bonds rose by 74 points.

A total of 31,168 members contributed to the Fund during the year, 2.5% fewer than in the year 2001. A total of 2,842 employers paid contributions over the year, which represents an increase of 14.0%. At year end, 136,038 members had an interest in the Fund. Paid-in contributions amounted to ISK 2,902 million, which represents an increase of 1.5% between years. Active members numbered 16,716, which corresponds to a reduction of 1.4%.

Framsýn's defined contributions plan grew substantially, with the number of contracted participants increasing by over 900, to a total of 1,100. The Fund's assets grew by ISK 171 million, which represents an increase of 179% from the preceding year. The total return on the defined contributions plans over the year was 9.43%, which corresponds to a real return of 7.29%. There are basically two reasons for the more positive results of the defined contribution funds over the defined benefit fund: the foreign assets of the defined contribution fund are only about half of those of the defined benefit fund and, in addition, the settlement method for the contribution fund bonds are based on market yield rather than the purchasing yield.

The Fund paid out ISK 1,951 million in benefits over the year, which represents an increase of 10.7% between years. Benefits were paid out to 8,991 individuals, 4.2% more than last year. More than one type of pension was paid to 859 individuals.

Number of pensioners by type of pension:

Old Age Pension	6,003	members	Increased by	4.0%
Disability Pension	2,139	members	Increased by	7.1%
Spouse's pension	1,114	Individuals	Increased by	0.5%
Child Pension	594	Individuals	Increased by	17.4%

A total of 277 old-age pensioners and 189 recipients of spouses' pensions were also paid benefits pursuant to legislation on old-age pension, amounting to a total of ISK 48.0 million.

Net assets of the defined benefits plan available for pension payments amounted to ISK 53,407 million at year-end 2002, which represents an increase of 2.6% from the preceding year. Net assets of the defined contributions plan amounted to ISK 267 million, which represents a 179% increase from the preceding year.

The Fund had a staff of 13.5 employees during the year. Total wages to employees and the Board of Directors and other remuneration for services to the Fund amounted to ISK 75.8 million.

An actuarial survey of the financial position of the Fund was conducted at year-end 2002 by Mr. Bjarni Thordarson, actuary. The obligations of the Fund, based on earned rights, amounted to ISK 55,160 million. Looking at future entitlements, the obligations of the Fund amount to ISK 54,249, with the value of future contributions at ISK 47,569 million. Net assets of the defined benefits plan available for pension payments at year-end 2002 amounted to ISK 53,407 million, with increases resulting from restatement at present value based on a real return of 3.5% amounting to ISK 7,267 million, and reductions resulting from investment expenses at ISK 1,067 million. This places obligations in excess of assets at ISK 2,233 million, or 2.0% in excess of total assets at year-end 2002.

This year two separate accounts were prepared for the Fund, as opposed to a single account in previous years: one for the defined benefit fund and the other for the defined contribution fund. This is done because the defined contributions plan has grown significantly and also because the account settlement methods of the funds are different. All the securities of the defined contributions fund are settled based on market yield, i.e. the year-end price. The defined benefits fund, however, only uses the market yield in relation to variable-income securities, while the settlement of bonds is based on purchasing yield.

Another change that has been made in the financial reporting of the Fund is that inflation is no longer taken into account, which in fact has no impact on the overall result. Returns continue to be reported in terms of real yield in excess of inflation.

The Board of Directors and Managing Director of the Framsýn Pension Fund hereby confirm the financial statement of the Fund for the year 2002 with their signatures.

Reykjavík, 13 February 2003

Board of Directors

Halldór Björnsson
Chairman of the Board

Þórarinn V. Þórarinnsson
Vice-Chairman

Bjarni Lúðvíksson

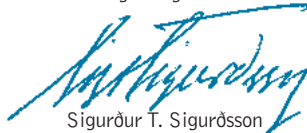
Guðmundur Þ. Jónsson

Helgi Magnússon

Hjörleifur Kvaran

Sigurður T. Sigurðsson

Þórunn Sveinbjörnsdóttir

Managing Director

Bjarni Brynjólfsson

Statement of Changes in Net Assets Available for Benefits 2002 Divided by Pension Plan

	Def. Benefits Plan	Def. Contri- butions Plan	Total 2002	Total 2001
Contributions				
Participant contributions	1,177,707.885	45,059.280	1,222,767.165	1,177,942.265
Employer contributions	1,766,561.828	112,050.581	1,878,612.408	1,733,788.712
Transfers of rights and refunds	(42,729.462)	(1,137.356)	(43,866.818)	(3,240.410)
	<u>2,901,540.251</u>	<u>155,972.505</u>	<u>3,057,512.756</u>	<u>2,908,490.567</u>
Benefits				
Benefits	1,988,485.214	1,141.473	1,989,626.687	1,807,101.607
Pension committee	(48,043.447)	0	(48,043.447)	(53,582.395)
Other direct costs of disability refunds	10,910.449	0	10,910.449	9,658.216
	<u>1,951,352.216</u>	<u>1,141.473</u>	<u>1,952,493.689</u>	<u>1,763,177.428</u>
Investment income				
Income from associated companies	866.735	0	866.735	(4,783.064)
Capital gains on equity shares	(2,223,237.371)	5,066.193	(2,218,171.178)	(1,625,480.392)
Income from buildings and sites	0	0	0	42,944
Interest income and trading gains	2,804,658.875	4,154.388	2,808,813.263	4,719,267.015
Income from change in valuation of investments	0	8,932.494	8,932.494	
Profits on sales of investments	0	0	0	32,128.410
Provision for losses	(40,000.000)	0	(40,000.000)	(40,000.000)
Calculated inflation adjustment	0	0	0	(4,110,327.703)
	<u>542,288.239</u>	<u>18,153.075</u>	<u>560,441.314</u>	<u>(1,029,152.791)</u>
Investment expenses				
Office and administrative expenses	42,672.889	0	42,672.889	33,408.249
Interest expenses	(12,193.285)	0	(12,193.285)	67,097.640
Other financial expenses	9,083.293	52,831	9,136.124	5,442.784
	<u>39,562.897</u>	<u>52,831</u>	<u>39,615.728</u>	<u>105,948.673</u>
Operating costs				
Office and administrative expenses	111,029.658	1,800.355	112,830.013	109,143.173
	<u>111,029.658</u>	<u>1,800.355</u>	<u>112,830.013</u>	<u>109,143.173</u>
Other income	23,193.414	0	23,193.414	21,346.716
Incr. in net assets before changes in val.	1,365,077.133	171,130.921	1,536,208.054	(77,584.783)
Changes in valuation	0	0	0	4,130,282.564
Incr. in net assets over the year	1,365,077.133	171,130.921	1,536,208.054	4,052,697.781
Net assets from previous year	52,041,765.545	95,391.838	52,137,157.383	48,084,459.602
Net assets for pension payments	<u>53,406,842.678</u>	<u>266,522.759</u>	<u>53,673,365.437</u>	<u>52,137,157.383</u>

Balance sheet 31 December 2002

Divided by Pension Plan

	Def. Benefits Plan 31 Dec. 2002	Def. Contri- butions Plan 31 Dec. 2002	Total 31 Dec. 2002	Total 31 Dec. 2001
Assets				
Investments				
Buildings and sites	217.639.163	0	217.639.163	219.509.025
Associated companies	35.440.084	0	35.440.084	34.573.349
	<u>253.079.247</u>	<u>0</u>	<u>253.079.247</u>	<u>254.082.374</u>
Other investments				
Variable-income securities	15.318.467.218	66.620.853	15.385.088.072	17.440.307.640
Fixed-income securities	27.483.799.030	184.621.190	27.668.420.220	24.840.990.801
Mortgage loans	8.906.397.051	0	8.906.397.051	9.161.447.647
Other loans	115.414.298	0	115.414.298	175.728.439
Other investments	186.761.620	0	186.761.620	81.771.249
	<u>52.010.839.218</u>	<u>251.242.044</u>	<u>52.262.081.261</u>	<u>51.700.245.776</u>
Investments	<u>52.263.918.465</u>	<u>251.242.044</u>	<u>52.515.160.508</u>	<u>51.954.328.150</u>
Claims				
Claims on employers	380.000.000	0	380.000.000	340.000.000
Other claims	43.863.469	0	43.863.469	48.068.672
Claims	<u>423.863.469</u>	<u>0</u>	<u>423.863.469</u>	<u>388.068.672</u>
Other assets				
Oper. assets and other tang. assets . . .	22.947.180	0	22.947.180	27.690.340
Cash on hand and deposits	560.086.287	2.075.677	562.161.964	158.531.460
Other assets	194.322.369	0	194.322.369	0
Other assets	777.355.836	2.075.677	779.431.513	186.221.800
Assets	<u>53.465.137.770</u>	<u>253.317.721</u>	<u>53.718.455.490</u>	<u>52.528.618.622</u>
Liabilities				
Accounts payable				
Liabilities to credit institutions	0	0	0	266.307.153
Trading accounts of the funds	13.205.038	(13.205.038)	0	8.651.521
Other liabilities	45.090.053	0	45.090.053	116.502.564
	<u>58.295.091</u>	<u>(13.205.038)</u>	<u>45.090.053</u>	<u>391.461.238</u>
Liabilities	<u>58.295.091</u>	<u>(13.205.038)</u>	<u>45.090.053</u>	<u>391.461.238</u>
Net assets available for benefits	<u>53.406.842.678</u>	<u>266.522.759</u>	<u>53.673.365.437</u>	<u>52.137.157.383</u>

Pension liabilities

Actuarial survey of the Fund's pension commitments

According to the results of an actuarial survey of the Fund's position at year-end 2002, based on 3.5% annual interest the Fund has assets in the amount of ISK 4,446 million in surplus of accrued obligations, or 8.1% but needs ISK 2,234 million to meet total obligations, or 2%

	Current commitment m ISK	Future commitment m ISK.	Total commitment m ISK
Assets			
Net assets for benefits	53.406		53.406
Present value of securities, increase	7.267		7.267
Decrease due to investment expenses	(1.067)		(1.067)
Present value of future contributions		47.569	47.569
	<u>59.606</u>	<u>47.569</u>	<u>107.175</u>
Commitments			
Old-age pension	42.724	42.369	85.093
Disability pension	8.352	7.689	16.041
Pension to surviving spouse	3.860	3.724	7.584
Pension to surviving children	224	467	691
Operating costs			
	<u>55.160</u>	<u>54.249</u>	<u>109.409</u>
Net assets in surplus of total obligations	4.446	(6.680)	(2.234)
Ratio of obligations	8,1%	-12,3%	-2,0%

Financial ratios for the defined benefit plan

Five year summary of financial ratios of the Fund

	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>	<u>1999</u>	<u>1998</u>
Net real return	-1,19%	-2,47%	-0,61%	14,72%	8,43%
Average net real return for the last 5 years	3,57%	5,43%	7,55%	9,69%	8,06%
Average net real return since the establishment of the fund, 7 years	4,78%				
Ratio of costs to net assets	0,17%	0,18%	0,15%	0,12%	0,16%
Proportional division of other investments:					
Listed variable-income securities	29,03%	32,48%	36,05%	36,91%	23,67%
Listed fixed-income securities	45,01%	37,94%	35,56%	27,69%	33,69%
Unlisted variable-income securities	0,47%	0,99%	1,18%	0,69%	0,56%
Unlisted fixed-income securities	7,80%	9,97%	10,95%	20,91%	27,48%
Mortgage loans	17,11%	17,76%	15,77%	13,20%	13,55%
Other	0,58%	0,30%	0,54%	0,60%	1,05%
Proportional division of other investments by currency:					
Assets in ISK	87,35%	79,81%	76,35%	80,48%	88,29%
Assets in foreign currencies	12,65%	20,19%	23,65%	19,52%	11,71%
Number of active participants	16.716	16.691	16.303	16.530	16.146
Number of beneficiaries	8.991	8.632	8.217	8.008	7.601
Proportional division of pensions:					
Old-age pension	62,3%	61%	61%	61%	60%
Disability pension	29,3%	30%	30%	28%	29%
Pension to surviving spouse	6,5%	7%	7%	9%	9%
Pension to surviving children	1,9%	2%	2%	2%	2%
Financial position based on actuarial survey:					
Net assets in surplus of total liabilities	-2,0%	2,3%	2,0%	13,3%	9,1%
Net assets in surplus of accrued liabilities	8,1%	13,1%	8,0%	24,3%	17,7%

Financial ratios for the Framsýn defined contributions plan

Summary of the financial ratios of the Fund

	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Net real return	7,29%	1,55%	5,72%
Average net real return for the past 3 years	4,83%	3,61%	
Proportional division of other assets:			
Listed variable-income securities	26,5%	29,0%	28,0%
Listed fixed-income securities	73,5%	71,0%	72,0%
Proportional division of other investments by currency:			
Assets in ISK	94,1%	91,0%	
Assets in foreign currencies	5,9%	9,0%	
Number of participants	16.988	748	445
in Framtíðarsýn 1	611		
in Framtíðarsýn 2	16.377		
Number of beneficiaries	7	4	
in Framtíðarsýn 1	3		
in Framtíðarsýn 2	4		

Hönnun: Hönnunardeild Odda hf.

Prentvinnsla: Prentsmiðjan Oddi hf.

Ljósmyndir: Friðrik Örn Hjaltested

Umsjón: Örn Arnþórsson, skrifstofustjóri

LÍFEYRISJÓÐURINN FRAMSÝN

Skrifstofa sjóðsins er að Sætuþni 1, 2. hæð
Sími/tel. 515 4700 • Fax 515 4701

Heimasíða/homepage: www.framsyn.is • Netfang/e-mail: mottaka@framsyn.is
Afgreiðslutími er kl. 8³⁰–16³⁰ Yfir sumarmánuðina er afgreiðslutíminn kl. 8⁰⁰–16⁰⁰